

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΕΠΙΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΑΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΕ
ΕΡΓΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Τ.Ε.Ι.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
ΚΟΛΟΚΟΥΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΠΛΙΑΤΣΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	6
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΓΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	14
ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΕ	14
ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ	14
ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ	16
ΓΙΑΤΙ ΠΕΤΥΧΑΜΕ ΤΩΡΑ	25
ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	26
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΥΡΩ – ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΡΑΧΜΗΣ	26
ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΔΡΑΧΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΑ	29
ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ – ΚΕΡΜΑΤΑ	29
ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	46
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	46
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ	46

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ - ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	48
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ) ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ	49
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ-ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	51
ΠΟΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ;	54
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	66
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	69
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	70
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	75
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	80
ΤΟ ΕΥΡΩ ΕΡΧΕΤΑΙ	80
ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩ-ΥΠΟΔΟΧΗ	80

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ	81
ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΕΥΡΩ-ΧΑΟΣ	83
ΚΛΕΙΔΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	84
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	86
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	86
ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	87
ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6°	90
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε.	90
ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ	90
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	94

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχουν περάσει σχεδόν 22 χρόνια από τις 29 Μαΐου 1979 που υπογράφηκε η πράξη προσχώρησης της Ελλάδας στην (τότε) Ε.Ο.Κ. και σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πορεία αυτή των 22 χρόνων οδήγησε την Ελλάδα πανηγυρικά στις 29 Ιουλίου 2000 στην πλήρη ένταξή της στην Ο.Ν.Ε.. Μέσα σε μια εικοσαετία η μικρή αυτή χώρα πορεύθηκε από την περιφέρεια στον "σκληρό πυρήνα" της σημερινής Ευρώπης.

Κανείς δε μπορεί να ξέρει τι θα γράφουν οι ιστορικοί του μέλλοντος για αυτή την εικοσαετία. Οι σύγχρονοί της όμως μπορούν να ισχυρισθούν ότι τα 20 αυτά χρόνια έκλεισαν πληγές αιώνων βάσει μιας θεμελιώδους στρατηγικής επιλογής του Κωνσταντίνου Καραμανλή, η οποία αφομοιώθηκε από τον Ανδρέα Παπανδρέου, υπηρετήθηκε από τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, διευρύνθηκε και ολοκληρώθηκε από τον Κωνσταντίνο Σημίτη. Ο ελληνικός λαός, έπειτα από θυσίες χρόνων και στερήσεις, κατάφερε αυτό που στην αρχή φάνταζε αδύνατο, την είσοδο της Ελλάδας στην ΟΝΕ, εκπληρώνοντας όλα τα οικονομικά κριτήρια σύγκλισης. Τα 20 αυτά χρόνια επανέφεραν την Ελλάδα στον Ευρωπαϊκό χώρο από τον οποίο την απέκοψε πρώτα το Βυζάντιο και ύστερα η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Πέρα από τα χρήματα και την ισχύ, πέρα από την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό, η σημερινή Ελλάδα πραγματοποιεί την πρώτη θεμελιώδη ιδεολογική υπέρβαση της σύγχρονης ιστορίας της. Η

τελευταία εικοσαετία τίναξε στον αέρα την παραδοσιακή εκδοχή του εαυτού μας και μαζί της την αίσθηση της εθνικής μας μοναξιάς. Προφανώς η αλλαγή δεν είναι πλήρως απόλυτη, ούτε καν εντελώς ορατή δια γυμνού οφθαλμού. Αν ο Έλληνας μετατρέπεται σε έναν γεμάτο αυτοπεποίθηση πολίτη της Ευρώπης, αυτό δεν ισχύει για όλους τους Έλληνες. Αν η Ελλάδα εξελίσσεται σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή δημοκρατία, αυτό δε σημαίνει ότι κατοικείται μόνο από σύγχρονους δημοκράτες Ευρωπαίους. Οι ιδεολογικές προσαρμογές μιας κοινωνίας και ενός λαού χρειάζονται περισσότερο χρόνο από τα ονομαστικά κριτήρια σύγκλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ ΓΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ

Οι ηγέτες των ευρωπαϊκών κρατών μέσα από τα ερείπια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ξεκίνησαν πρωτοβουλίες οραματιζόμενοι την ενωμένη Ευρώπη στα πλαίσια των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Νικητές και ηττημένοι ήταν έτοιμοι να ξεχάσουν το παρελθόν και να αναζητήσουν τα κοινά τους συμφέροντα μέσω της ένωσής τους.

Ο Ζαν Μονέ, γάλλος πολιτικός παράγοντας και Γενικός Γραμματέας της Κοινωνίας των Εθνών, ήταν ο μεγάλος οραματιστής της Ενωμένης Ευρώπης.

"Να συγκεντρώσουμε τις προσπάθειάς μας, να προσαρμοστούμε στη νέα κατάσταση του Κόσμου. Γιατί δεν υπάρχει για τους λαούς της Ευρωπαϊκής Ηπείρου άλλο μέλλον από την ενοποίηση"

έλεγε ο Μονέ.

Η πορεία της Ευρώπης προς την ένωσή της καθώς ο ρόλος και η θέση της Ελλάδας σ' αυτήν, συνοψίζεται στα παρακάτω γεγονότα – σταθμούς:

1915 Ο Γερμανός Friedrich Naumann εκδίδει το βιβλίο του "Mitteleuropa", ενώ ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος (1914-1918) συνεχίζεται – στο οποίο με πρότυπο την "ενοποίηση" των γερμανικών κρατιδίων προτείνει κατ' αρχήν τη δημιουργία μιας υπερεθνικής τελωνιακής ένωσης με απώτερο όραμα την πολιτική,

ομοσπονδιακού χαρακτήρα, ενοποίηση των κρατών της Κεντρικής Ευρώπης.

1929 Ο πρωθυπουργός της Γαλλίας Αριστίντ Μπριάν, ο οποίος είχε τιμηθεί με Νόμπελ Ειρήνης το 1926, παρουσιάζει στην Κοινωνία των Εθνών – τον πρόδρομο φορέα του ΟΗΕ – το σχέδιό του για την ευρωπαϊκή ενοποίηση στην οποία περιλαμβάνεται για πρώτη φορά και η Βρετανία με βάση κατ' αρχήν το ομοσπονδιακό πρότυπο των ΗΠΑ, χωρίς όμως να θίγεται η εθνική κυριαρχία των συμμετεχόντων κρατών. Ύστερα από 30 χρόνια ανάλογες απόψεις εκφράζει και ο στρατηγός Ντε Γκωλ.

1946 Ο Γουίνστον Τσώρτσιλ κατά τη διάρκεια ομιλίας του στο πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, τάσσεται υπέρ "της οικοδόμησης ενός είδους Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης". Ο λόγος του χαρακτηρίζεται ως ιστορικής σημασίας και ως σήμερα εκτιμάται ότι αποτέλεσε έναν από τους βασικούς θεμέλιους λίθους για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1950 Στις 9 Μαΐου, που σήμερα εορτάζεται επίσημα ως "η ημέρα της Ευρώπης", ο υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας Ρομπέρ Σουμάν σε ομιλία του εμπνευσμένη από τις προτάσεις του Ζαν Μονέ, προτείνει να τεθεί η παραγωγή άνθρακα και χάλυβα της Γαλλίας και της Γερμανίας υπό κοινό έλεγχο. Για τον σκοπό αυτόν θα δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή οργάνωση στην οποία θα μπορούν να συμμετέχουν όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, με απώτερο στόχο την επίτευξη της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης μέσω κατ' αρχήν

της σταδιακής οικονομικής της ενοποίησης. Μετά τη Διακήρυξη Σούμαν, όπως παρατηρεί ο Ζαν Μονέ:

"η λέξη Ευρώπη δεν θα ηχεί ποτέ πια ξανά κατά τον ίδιο τρόπο".

1951 Στις 18 Απριλίου υπογράφεται στο Παρίσι η ιδρυτική Συνθήκη της "Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος" (ΕΚΑΧ) από τα έξι ιδρυτικά της μέλη, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Βέλγιο, την Ολλανδία και το Λουξεμβούργο. Στην πανηγυρική δήλωση των έξι ιδρυτικών κρατών υπογραμμίζεται ότι η ΕΚΑΧ αποτελεί το πρώτο βήμα προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση.

1957 *"Ενώ οι καμπάνες της Ρώμης χτυπούσαν ξέφρενα για να χαιρετίσουν τη γέννηση της νέας Ευρώπης"* όπως είπε ο Βέλγος Υπουργός Εξωτερικών Πολ-Ανρί Σπάακ, τα έξι ιδρυτικά κράτη της ΕΚΑΧ υπογράφουν στις 25 Μαρτίου τις Συνθήκες της Ρώμης με τις οποίες ιδρύονται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

1961 Στις 10 & 11 Φεβρουαρίου στο Παρίσι, έπειτα από πρωτοβουλία του στρατηγού Ντε Γκωλ, συγκαλείται Διάσκεψη Κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων των κρατών – μελών και η Γαλλία προτείνει την πολιτική ένωση των "έξι". Η πρόταση αυτή θα απορριφθεί από Ολλανδία και Βρετανία κυρίως για λόγους αμυντικής ασφάλειας της Ευρώπης που εξακολουθεί να βασίζεται στο ΝΑΤΟ.

Στις 9 Ιουλίου υπογράφεται η Συμφωνία Σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ελλάδας με στόχο τη

δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την ένταξη της χώρας μα στην ΕΟΚ ως πλήρους μέλους.

Τον Αύγουστο υποβάλλουν αιτήσεις ένταξης στην ΕΟΚ η Ιρλανδία, η Δανία, η Βρετανία και η Νορβηγία.

1967 Στις 8-10 Μαΐου η Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καταδικάζει το στρατιωτικό πραξικόπημα στην Ελλάδα και την κατάλυση της δημοκρατίας. Ζητεί να παγώσει η Συμφωνία Σύνδεσης, ώσπου να αποκατασταθεί η δημοκρατία, δηλώνοντας επίσης ότι θα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στην Ελλάδα.

1972 Στις 10 Μαΐου εγκρίνεται με δημοψήφισμα η ένταξη της Ιρλανδίας στην Κοινότητα με ποσοστό 83%.

Στις 2 Οκτωβρίου εγκρίνεται η ένταξη της Δανίας με ποσοστό 63,5% ενώ την ίδια μέρα απορρίπτεται σε δημοψήφισμα η ένταξη της Νορβηγίας με ποσοστό 53%. Στη Βρετανία η συνθήκη προσχώρησης κυρώνεται και από τα δύο νομοθετικά σώματα της χώρας.

1973 Την 1^η Ιανουαρίου με την προσχώρηση της Βρετανίας της Ιρλανδίας και της Δανίας, τα κράτη – μέλη αυξάνονται σε 9.

1975 Στις 12 Ιουνίου επί κυβερνήσεως Κωνσταντίνου Καραμανλή, η Ελλάδα υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην ΕΟΚ.

1979 Στις 28 Μαΐου υπογράφεται στο Ζάππειο από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή η Συνθήκη Προσχώρησης της Ελλάδας στην ΕΟΚ.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΟΚ

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπογράφει στις 28 Μαΐου 1979 την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Η λαϊκή βούληση το έφερε έτσι ώστε η Νέα Δημοκρατία να υπογράψει την είσοδο αλλά την ολη σχεση με την Κοινότητα να τη διαχειρίζεται το ΠΑΣοΚ

- 1980 Στις 16 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει τη Συνθήκη Προσχώρησης της Ελλάδος στην ΕΟΚ.
- 1981 Την 1^η Ιανουαρίου η Ελλάδα καθίσταται το δέκατο κράτος-μέλος της Κοινότητας.
- 1985 Την 1^η Ιανουαρίου αναλαμβάνει καθήκοντα προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ο γάλλος σοσιαλιστής Ζακ Ντελόρ, υπό την ηγεσία του οποίου θα προωθηθεί εκ νέου η ευρωπαϊκή ενοποίηση.
- Την ίδια ημερομηνία τίθενται σε κυκλοφορία τα πρώτα ευρωπαϊκά διαβατήρια.
- Στις 8 Μαΐου ο Αμερικανός Πρόεδρος Ρόναλντ Ρήγκαν επισκέπτεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- 1989 Στις 9 Δεκεμβρίου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Στρασβούργο αποφασίζει τη σύγκληση διακυβερνητικών διασκέψεων πριν από τα τέλη του 1990, με αντικείμενο την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και την Πολιτική Ένωση της Ευρώπης.

1992 Στις 7 Φεβρουαρίου υπογράφεται η Συνθήκη του Μάαστριχτ με την οποία τίθενται για πρώτη φορά οι βάσεις με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και προϋποθέσεις, τα επονομαζόμενα κριτήρια του Μάαστριχτ για τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) και την κυκλοφορία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος. Επίσης αποφασίζεται η ίδρυση Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στην οποία τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ θα παραχωρήσουν τα δικαιώματά τους για την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής. Σε πολιτικό εξάλλου επίπεδο ενισχύονται οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα του πολιτικού ελέγχου και του προϋπολογισμού.

7 Φεβρουαρίου 1992: Στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας υπογράφεται η συνθήκη για τη δημιουργία της ΟΝΕ. Την Ελλάδα εκπροσωπεί ο τότε πρωθυπουργός κ. Κ. Μητσοτάκης, ο οποίος διακρίνεται στην καθιερωμένη «οικογενειακή» φωτογραφία του συμβουλίου

Στις 11 Ιουνίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμά του καλεί την κυβέρνηση της FYROM να εξαλείψει όλες τις διατάξεις του Συντάγματός της που αναφέρονται σε εδαφικές διεκδικήσεις. Σχετικά με την ονομασία της χώρας αυτής τονίζεται ότι οι θέσεις και οι προϋποθέσεις που θέτει η Ελλάδα συνδέονται με την

περιφρούρηση της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή και είναι επομένως κρίσιμης σημασίας για την Κοινότητα.

Στις 2 Ιουνίου στη Δανία, απορρίπτεται με δημοψήφισμα και ποσοστό της τάξεως του 50,7% η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Στις 20 Σεπτεμβρίου στη Γαλλία σε ανάλογο δημοψήφισμα οι Γάλλοι λένε "ναι" στη Συνθήκη με οριακή πλειοψηφία 51%.

1994 Στις 16 Οκτωβρίου διεξάγεται δημοψήφισμα στη Φινλανδία και η ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. εγκρίνεται με ποσοστό 56,9%.

Στις 13 Νοεμβρίου και οι Σουηδοί είπαν "ναι" στην Ε.Ε. με 52,3%. Αντίθετα στη Νορβηγία η ένταξη απορρίπτεται με 52,1% ανατρέποντας τις σχετικές αποφάσεις κυβέρνησης και κοινοβουλίου.

1995 Την 1^η Ιανουαρίου εντάσσονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία και δημιουργείται η "Ευρώπη των Δεκαπέντε".

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης που διεξάγεται 15-16 Δεκεμβρίου αποφασίζει το υπό δημιουργία ευρωπαϊκό νόμισμα να αποκληθεί "ευρώ".

1996 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου στις 13-14 Δεκεμβρίου εγκρίνει το "Σύμφωνο Ανάπτυξης και Σταθερότητας", που επιβάλλει αυστηρή δημοσιονομική-πολιτική στο πλαίσιο της ΟΝΕ, καθώς τα κράτη-μέλη που θα ενταχθούν στη ζώνη του ευρώ οφείλουν να έχουν "πλεονασματικούς ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς", ενώ

σε περίπτωση ελλείμματος αυτό δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 3% του ΑΕΠ.

1997 Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου που διεξάγεται στις 12-13 Δεκεμβρίου, αποφασίζεται η Κύπρος, η Πολωνία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβενία και η Εσθονία να είναι τα πρώτα κράτη-μέλη που θα αρχίσουν διαπραγματεύσεις ένταξης. Στο μέλλον θα αρχίσουν διαπραγματεύσεις ένταξης και η Σλοβακία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Λετονία και Λιθουανία, ενώ η Τουρκία προσκαλείται απλώς να συμμετέχει στην "Ευρωπαϊκή Διάσκεψη" της Κοινότητας.

1998 Στις 2 Μαΐου σε έκτακτη συνεδρίαση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει με μεγάλη πλειοψηφία τις προτάσεις του ECOFIN για τη συμμετοχή του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, της Ολλανδίας, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας και της Φινλανδίας στη ζώνη του ευρώ. Η πύλη ένταξης για την Ελλάδα παραμένει ανοικτή και προς επανεξέταση.

2000 Στις 18 Μαΐου το Κοινοβούλιο εγκρίνει με συντριπτική πλειοψηφία την έκθεση Γκέμπελς, δίνοντας το "πράσινο φως" για την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ από 1/1/2001.

Στην έκθεση αναφέρεται ότι η Ελλάδα εκπλήρωσε τα κριτήρια και εξασφάλισε την είσοδό της στη ζώνη του ευρώ "με το σπαθί της".

Στις 19-20 Ιουνίου οι "15" αποφασίζουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Σάντα Μαρία ντα Φείρα της Πορτογαλίας την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΕ

Το 1992 αποτελεί χρονιά σταθμό για την Ευρωπαϊκή ιστορία, χρονιά που με την συνθήκη του Μάαστριχτ άλλαξε την έως τότε διαδρομή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ).

Στις 7 Φεβρουαρίου υπογράφηκε στο Μάαστριχτ από 15 πρωθυπουργούς των κρατών μελών η περίφημη συνθήκη. Οι χώρες αυτές είναι: η Αυστρία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Φινλανδία, η Μεγάλη Βρετανία, η Σουηδία, η Δανία και η Ελλάδα. Σύμφωνα με τη συνθήκη τίθενται οι βάσεις με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και προϋποθέσεις, τα επονομαζόμενα κριτήρια του Μάαστριχτ για τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε.).

Η ΟΝΕ εκτός των άλλων κυριότερα περιλαμβάνει την κυκλοφορία του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος, την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία ασκεί την νομισματική και συναλλαγματική πολιτική για λογαριασμό των κρατών – μελών της ζώνης του ΕΥΡΩ. Τέλος σε πολιτικό επίπεδο ενισχύονται οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα του πολιτικού ελέγχου και του προϋπολογισμού.

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Η συνθήκη του Μάαστριχτ έθεσε ως όρο, για την πραγματοποίηση της ΟΝΕ, την επίτευξη ενός ικανοποιητικού βαθμού σύγκλισης των οικονομικών

των κρατών – μελών. Η σύγκλιση ήταν απολύτως αναγκαία τόσο για την πραγματοποίηση της ΟΝΕ όσο και για τη μελλοντική της σταθερότητα. Η σύγκλιση εκτιμάται βάσει των εξής κριτηρίων.

1. Η σταθερότητα των τιμών

Το ποσοστό πληθωρισμού κάθε κράτους μέλους δεν θα είναι υψηλότερο του 1,5% από την τιμή που προκύπτει από το μέσο όρο του μέσου ετήσιου πληθωρισμού των 3 κρατών – μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από πλευράς σταθερότητας τιμών.

(Η τιμή αναφοράς για την αξιολόγηση της ελληνικής υποψηφιότητας ήταν 2,4%).

2. Η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών

- i. Ο λόγος του δημοσίου ελλείματος προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) δεν πρέπει να υπερβαίνει μια τιμή αναφοράς ίση προς 3%.
- ii. Ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ δεν πρέπει να υπερβαίνει μια τιμή αναφοράς ίση προς 60%.

3. Η σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών

Το νόμισμα κάθε κράτους – μέλους οφείλει να έχει τηρήσει τα “κανονικά περιθώρια” διακύμανσης, που προβλέπει ο νέος Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών, χωρίς υποτίμηση, κατά τα τελευταία δύο έτη πριν από την ημερομηνία αξιολόγησης.

4. Το ύψος των μακροπρόθεσμων επιτοκίων

Το ύψος των επιτοκίων που έχουν οι τράπεζες μιας χώρας επιτρέπει να εκτιμηθεί η διάρκεια της σύγκλισης. Συνεπώς, το επιτόκιο μιας χώρας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει περισσότερο από 2 ποσοστιαίες μονάδες τον μέσο όρο των επιτοκίων των 3 κρατών – μελών με τις καλύτερες εκδόσεις στα επιτόκια.

(Η τιμή αναφοράς για την αξιολόγηση της ελληνικής υποψηφιότητας ήταν 7,2%).

5. Η ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας

Η ανεξαρτησία αυτή θα πρέπει να έχει διασφαλιστεί από την Εθνική νομοθεσία σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ και τα κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Από το 1992 έως το 2000 υπήρξε ένας συνεχής αγώνας δρόμου από πλευράς της Ελληνικής Κυβέρνησης για την επίτευξη των κριτηρίων σύγκλισης. Η αυστηρή δημοσιονομική πολιτική που ακολουθήθηκε από την Ελλάδα, απέδωσε καρπούς και οι δείκτες της οικονομίας βελτιώθηκαν εντυπωσιακά.

Η Ελλάδα υπέβαλε, στις 9 Μαρτίου 2000 αίτηση για την αξιολόγηση της υποψηφιότητάς της. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Επιτροπή κατέθεσαν τις εκθέσεις τους για την ικανοποίηση των κριτηρίων εκ μέρους της

Ελλάδας. Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης τις συστάσεις της προς το ECOFIN (Συμβούλιο Υπουργών Εθνικής Οικονομίας). Στη συνέχεια στις 20 Ιουνίου 2000 στην σύνοδο της Σάντα Μαρία ντα Φείρα της Πορτογαλίας, αποφασίστηκε η πλήρης ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, εφόσον πληρούσε τα κριτήρια. Στιγμή ιστορική για την Ελλάδα, για τη θέση και την πορεία της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ενδεικτικά παραθέτουμε πίνακες με τα κριτήρια σύγκλισης για όλες τις χώρες – μέλη κατά τα έτη '96 – '97 και κατά το έτος 1999 που εκπληρώθηκαν τα κριτήρια και επήλθε η σύγκλιση.

Διακρίνουμε ότι η Ελλάδα κατά τα έτη '96 – '97 (πίνακας 1), είχε υψηλές τιμές σε όλα τα κριτήρια σύγκλισης, κάτι που αποθάρρυνε τους οικονομικούς κύκλους που θεωρούσαν τότε απίθανη την είσοδο της Ελλάδας στην ΟΝΕ και την εκπλήρωση των κριτηρίων.

Επίθεση των 15 χωρών ως προς τα κριτήρια του Μαστριχτ								
• -3,3 Χώρα που δεν ανταποκρίνεται στο κριτήριο	ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ % του ΑΕΠ		ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ % του ΑΕΠ		ΠΑΡΗΘΩΡΙΣΜΟΣ % μεταβολή		ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ	
	1996	1997*	1996	1997*	1996	1997*	1996	% 1997*
Γερμανία	• 4.1	• 3.2	• 61	• 63.2	1.5	1.6	6.3	6
Γαλλία	• 4	• 3.1	56	58	2	1.6	6.6	6
Βέλγιο	• 3.3	-2.9	• 130	• 127.2	2.1	2	6.4	6.1
Λουξεμβούργο	0.9	0	7.8	7.8	1.4	1.8	6.4	6.1
Ολλανδία	-2.6	-2.5	• 78.2	• 76	2.1	2	6.3	6
Ιταλία	• 6.8	• 4.5	• 124.5	• 123	• 3.8	• 2.6	• 9	7.1
Βρετανία	• 1.8	• 3.1	56.2	56.5	• 2.4	3	• 9	• 7.7
Ιρλανδία	-1.6	-1.1	• 80.2	• 76	1.7	2	7.5	6.6
Δανία	-1.4	-0.5	• 71	• 70.5	2.1	2.4	7.2	6.5
Ελλάδα	• 7.9	• 5.7	• 110.6	• 105	• 8.2	• 7.2		
Ισπανία	• 4.6	• 3.2	• 68	• 68.9	• 3.6	2.7	• 8.9	7.1
Πορτογαλία	• 4	• 3.4	• 70.5	• 67.6	• 3.1	2.8	• 9	7
Σουηδία	• 3.9	-2.9	• 78.7	• 78.5	0.8	1.8	8.1	7
Φινλανδία	• 3.3	-1.7	• 60.1	• 60.2	0.6	1.7	6	5.3
Αυστρία	• 4.3	-3	• 71.7	• 73.3	1.9	1.8	5.4	5.1
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΜΑΣΤΡΙΧΤ	3	3	60	60	2.4	3.1	8.3	7.3

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Η ελληνική οικονομία όμως "πρόλαβε το τρένο της ΟΝΕ" (πίνακας 2), έχοντας πολύ καλές αποδόσεις και συγκλίνοντας προς τις ευρωπαϊκές οικονομίες (πίνακας 3).

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘ- ΡΙΣΜΟΣ %	ΔΗΜΟΣΙΟ- ΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΜΑΚΡΟ- ΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ %	ΣΥΝΑΛΛΑΓ- ΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	ΑΝΕΞΑ- ΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
Ελλάδα	+2	1,6	104,4	6,4	√	√
Όριο	+2,4	3	60	7,2	-	-

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΧΩΡΑ	ΠΛΗΘ- ΡΙΣΜΟΣ %	ΔΗΜΟΣΙΟ- ΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ (% ΤΟΥ ΑΕΠ)	ΜΑΚΡΟ- ΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ %	ΣΥΝΑΛΛΑΓ- ΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	ΑΝΕΞΑ- ΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
Αυστρία*	+1,1	-2,5	66,1	5,6	√	√
Βέλγιο	+1,4	-2,1	122,2	5,7	√	√
Γαλλία*	+1,2	-3	58	5,5	√	√
Γερμανία	+1,4	-2,7	61,3	5,6	√	√
Ιρλανδία*	+1,2	+0,9	66,3	6,2	√	√
Ισπανία	+1,8	-2,6	68,8	6,3	√	√
Ιταλία	+1,8	-2,7	121,6	6,7	√	√
Λουξεμ- βούργο	+1,4	+1,7	6,7	5,6	√	√
Ολλανδία	+1,8	-1,4	72,1	5,5	√	√
Πορτογαλία	+1,8	-2,5	62	6,2	√	√
Φινλανδία	+1,3	-0,9	55,8	5,9	√	√
Όριο	+2,7	-3	60	7,8	-	-

Χώρες με την καλύτερη επίδοση σε σταθερότητα τιμών

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Η προσπάθεια να ενταχθεί η χώρα μας, από την ένταξη του τρίτου σταδίου της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης, δηλαδή από τις αρχές του 1998 απέτυχε, αφού υπήρχε σημαντική ακόμα απόκλιση από τα κριτήρια του Μάαστριχ. Παρ' όλα αυτά η είσοδος της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος ήταν γεγονός ιστορικής σημασίας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14^{ης} Μαρτίου 1998 το γεγονός αυτό αντικατόπτριζε τα σημαντικά βήματα προόδου της Ελληνικής Οικονομίας κατά τη διάρκεια της τελευταίας τετραετίας. Οι πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις μαρτυρούσαν ότι η Ελλάδα είχε μπει σε τροχιά ταχείας προσέγγισης του κοινοτικού μέσου όρου ενώ παράλληλα αποκάλυπταν τη δημιουργία μιας οικονομίας που χαρακτηρίζεται από υγιείς βάσεις και υψηλή κερδοφορία στο βιομηχανικό και τραπεζικό τομέα. Χαρακτηριστικός της ανάπτυξης και προόδου της ελληνικής οικονομίας είναι ο παρακάτω πίνακας:

Η ΠΟΡΕΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ				
ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	1996	1997	1998	1999
Πληθωρισμός	8,2	5,5	4,8	2,9
Ανάπτυξη	2,4	3,4	3,7	4
Δημοσιονομικό έλλειμμα	7,4	3,9	2,5	1,6
Ανεργία	10,3	10,2	11,2	11,3

Την είσοδο της Ελλάδας στην ΟΝΕ ακολούθησαν δηλώσεις οικονομικών κύκλων της Ευρώπης, εκθειάζοντας τις επιδόσεις της ελληνικής

οικονομίας και της συμβολής της στην οικονομική ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χαρακτηριστικό είναι το άρθρο που δημοσιεύθηκε στον Αθηναϊκό τύπο (ΤΑ ΝΕΑ) από τον ΠΕΔΡΟ ΣΟΛΜΠΕΣ, Επίτροπο της Ε.Ε., αρμόδιο για οικονομικά και νομισματικά θέματα:

“Έντυπωσιακές οι ελληνικές επιδόσεις

Είμαι πεπεισμένος ότι η Ελλάδα θα συμβάλει υποδειγματικά στην οικονομική ευημερία της ζώνης του ευρώ

ΠΕΔΡΟ ΣΟΛΜΠΕΣ

Από 1ης Ιανουαρίου 2001 η Ελλάδα εισέρχεται στη ζώνη του ευρώ με δυναμικές αναπτυξιακές προοπτικές, δεδομένου ότι η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ προβλέπεται από 4,1% το 2000 να φθάσει σε 4,5% το 2001 και 4,8% το 2002. Από το 1996 και μετά η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα υπερβαίνει τον κοινοτικό μέσο όρο και, την επόμενη διετία, αναμένεται ότι η Ελλάδα θα είναι η μόνη χώρα της Ένωσης στην οποία η ανάπτυξη της οικονομίας θα παρουσιάσει επιτάχυνση. Οι επενδύσεις (σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής) αναμένεται ότι θα αυξηθούν κατά 11% περίπου ετησίως σε πραγματικούς όρους κατά τα επόμενα έτη, γεγονός που θα τις καταστήσει βασικό συντελεστή αύξησης του ΑΕΠ. Οι τομείς στους οποίους αναμένεται ότι θα παρατηρηθεί η μεγαλύτερη επενδυτική δραστηριότητα είναι ο εξοπλισμός επιχειρήσεων και οι δομικές κατασκευές. Ο κατασκευαστικός τομέας θα ενισχυθεί τόσο από τις προετοιμασίες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2004 όσο και από τη μείωση των επιτοκίων. Στο σύνολό τους οι

εξελίξεις αυτές πρέπει να τονώσουν το παραγωγικό δυναμικό της ελληνικής οικονομίας, να αυξήσουν την παραγωγικότητα της εργασίας και να συμβάλλουν στην επίτευξη πραγματικής σύγκλισης.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα παρουσίασε σταθερή ανάπτυξη εφαρμόζοντας ταυτόχρονα με επιτυχία αυστηρές πολιτικές μείωσης του πληθωρισμού και δημοσιονομικής εξυγίανσης με στόχο να ανταποκριθεί στα κριτήρια σύγκλισης και να μπορέσει να εισέλθει στη ζώνη του ευρώ. Οι εντυπωσιακές αυτές επιδόσεις οδήγησαν σε ονομαστική σύγκλιση και έθεσαν τα θεμέλια για την επίσπευση της πραγματικής σύγκλισης. Η δημοσιονομική εξυγίανση, που εφαρμόστηκε με συνέπεια τα τελευταία χρόνια, συνεχίστηκε και κατά το τρέχον έτος. Αναμένεται ότι το 2000 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα μειωθεί σε 0,8% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Επιτροπής, το 2002 θα εμφανιστεί ένα μικρό πλεόνασμα. Ένας βασικός παράγοντας που συνέβαλε στη δημοσιονομική αυτή αναπροσαρμογή ήταν τα μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα τα οποία επέτρεψαν τη σταδιακή μείωση του δείκτη χρέους/ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος ωστόσο εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλό (103,9% του ΑΕΠ) και να περιορίζει σοβαρά την άσκηση οικονομικής πολιτικής στο περιβάλλον της ΟΝΕ. Μολονότι αναμένεται ότι ως το 2002 το χρέος να μειωθεί προοδευτικά σε 96,4% του ΑΕΠ, πρέπει να αξιοποιηθεί κάθε δυνατότητα ταχύτερης μείωσής του προκειμένου να δημιουργηθούν περιθώρια ευελιξίας σε άλλους τομείς προτεραιότητας στο μέλλον. Το επόμενο έτος η Ελλάδα πρέπει να ακολουθήσει το παράδειγμα των άλλων χωρών της ζώνης του ευρώ, οι οποίες χρησιμοποίησαν εφέτος όλα τα

πρόσθετα έσοδά τους από την πώληση αδειών UMTS τρίτης γενεάς για τη μείωση του χρέους τους.

Εξίσου εντυπωσιακά είναι τα επιτεύγματα της Ελλάδας στο μέτωπο του πληθωρισμού. Είμαι βέβαιος ότι μετά τις παρατεταμένες περιόδους διψήφιων ποσοστών πληθωρισμού και υψηλών επιτοκίων, οι ελληνικές επιχειρήσεις και οι έλληνες καταναλωτές δρέπουν πλέον τους καρπούς που αποφέρει η σταθερότητα των τιμών. Οι συγκρατημένες μισθολογικές αυξήσεις, οι οποίες ανταποκρίνονταν στις τάσεις της παραγωγικότητας, συνέβαλαν κατά πολύ στην πτωτική πορεία των τιμών καταναλωτή και αποτελούν απόδειξη του ενδιαφέροντος των κοινωνικών εταίρων για τη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης. Η εφειτηνή παρατεταμένη αύξηση των τιμών του πετρελαίου είχε όπως και σε άλλες χώρες αρνητικές επιπτώσεις για τον πληθωρισμό. Η άνθηση της οικονομικής δραστηριότητας καθώς και η χαλάρωση των νομισματικών μέτρων εν όψει της ΟΝΕ αναμένεται ότι θα ασκήσουν μεγαλύτερες πιέσεις στις τιμές τα επόμενα χρόνια. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θεωρεί ότι μια αυστηρή δημοσιονομική πολιτική συνοδευόμενη από συγκρατημένες μισθολογικές αυξήσεις ανάλογες προς την αύξηση της παραγωγικότητας θα δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού το 2001 και το 2002.

Η εφαρμογή υγιών οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα στο νέο οικονομικό πλαίσιο της νομισματικής ένωσης. Στο πλαίσιο μιας ενιαίας νομισματικής πολιτικής με σταθεροποιητικό

προσανατολισμό την οποία θα ασκεί η ΕΚΤ και ελλείψει συναλλαγματικών αναπροσαρμογών, η Ελλάδα θα πρέπει να εξασφαλίσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της καθώς και την ικανότητά της να παράγει εισοδήματα και να δημιουργεί απασχόληση με τις κατάλληλες μισθολογικές, διαρθρωτικές και δημοσιονομικές πολιτικές. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να εφαρμοστούν με αποφασιστικότητα. Η ικανότητα προσαρμογής των αγορών εργασίας και προϊόντων όπως και οι επιδόσεις του δημοσίου τομέα απέναντι στις προκλήσεις του νέου οικονομικού περιβάλλοντος θα συμβάλουν αποφασιστικά στην εξασφάλιση της επιτυχούς συμμετοχής της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ. Τα τελευταία χρόνια έγινε μια σειρά διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αλλά η όλη διαδικασία πρέπει να επιταχυνθεί προκειμένου να τονωθεί ο δυναμισμός της οικονομίας και η ικανότητά της να επιτυγχάνει υψηλούς ρυθμούς αύξησης των εισοδημάτων και της απασχόλησης.

Η Ελλάδα όμως συμμετέχοντας στη ζώνη του ευρώ μπορεί πλέον να διαδραματίσει δυναμικότερο ρόλο και να συμβάλλει στην περαιτέρω βελτίωση των βασικών οικονομικών μεγεθών της ζώνης του ευρώ ως σύνολο. Ήλθε επίσης η ώρα να τεθούν νέοι φιλόδοξοι στόχοι. Στη συνάντηση κορυφής που πραγματοποιήθηκε εφέτος στη Λισαβόνα τέθηκε ως στόχος να καταστεί η Ένωση η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης. Τόσο στο πλαίσιο της ομάδας ευρώ όσο και στο πλαίσιο του Eco/Fin πραγματοποιείται ανάλυση των δημοσιονομικών επιδόσεων των κρατών-μελών πέρα από τα κριτήρια ονομαστικής σύγκλισης. Η ποιότητα των δημοσίων επενδύσεων, για παράδειγμα, πρέπει να μελετηθεί και να

αναδιαρθρωθεί προοδευτικά στα περισσότερα κράτη-μέλη προκειμένου να υπάρξει συνοχή με τους πολιτικούς στόχους της Λισαβόνας. Πρέπει να αναπροσαρμόσουμε τα εκπαιδευτικά μας συστήματα, να επενδύσουμε περισσότερο στην εκπαίδευση και στην έρευνα, να βελτιώσουμε την ικανότητά μας να απορροφούμε και να αναπτύσσουμε νέες τεχνολογίες και να δημιουργήσουμε το κατάλληλο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο για την τόνωση των οικονομικών δραστηριοτήτων και του επιχειρηματικού πνεύματος. Οι επιδόσεις και η αποτελεσματικότητα του δημοσίου τομέα στην Ευρώπη πρέπει επίσης να περάσουν «στην εποχή της νέας χιλιετηρίδας».

Τέλος οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις που επικεντρώνονται στη μείωση του φορολογικού βάρους της εργασίας μπορούν να προσφέρουν τα κατάλληλα κίνητρα στους οικονομικούς φορείς και να αυξήσουν την απασχόληση. Στην περίπτωση της Ελλάδας, όπως και άλλων χωρών με πολύ μεγάλο δημόσιο χρέος, τα περιθώρια ελιγμών εξακολουθούν να είναι περιορισμένα. Σε ορισμένες χώρες ωστόσο έχει αρχίσει η χρηματοδότηση της μείωσης της φορολογίας με την περικοπή των δαπανών. Υποθέτω ότι αυτό αποτελεί δυνατότητα την οποία μπορεί να εκμεταλλευθεί και η Ελλάδα. Μέχρι στιγμής η Ελλάδα έδωσε έμφαση στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα όσον αφορά την είσπραξη των φόρων. Η μείωση των τρεχουσών δαπανών αποτελεί άλλον έναν τομέα που μπορεί να εξερευνηθεί. Τα περιθώρια υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων αυτών στην Ευρώπη περιορίζονται από την ανάγκη να αντιμετωπιστεί μια άλλη μεγάλη πρόκληση που μας περιμένει στο μέλλον: η γήρανση του πληθυσμού. Η

πρώτη φάση της μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα ολοκληρώθηκε και είναι πολύ ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το θέμα έρχεται πρώτο στην ημερήσια διάταξη της κυβέρνησης. Για το σύνολο όμως της Ευρώπης, τόσο η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών όσο και η επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και υψηλών επιπέδων απασχόλησης εξαρτώνται από την ικανότητά μας να μην ενδώσουμε στους πειρασμούς της αλόγιστης σπατάλης των καρπών της ανάπτυξης και να επενδύσουμε με σωφροσύνη στο μέλλον μας.

Εύχομαι στην Ελλάδα ό,τι καλύτερο για τη νέα χιλιετία και είμαι πεπεισμένος ότι θα συμβάλει υποδειγματικά στην οικονομική ευημερία της ζώνης του ευρώ”.

Ο κ. Πέδρο Σόλμπες είναι επίτροπος της ΕΕ, αρμόδιος για οικονομικά και νομισματικά θέματα.

Συνοπτικά μπορούμε να δούμε ποια είναι τα στοιχεία αυτά που οδήγησαν την Ελλάδα στην επιτυχία αλλά και τι θα πρέπει να γίνει στο μέλλον:

ΓΙΑΤΙ ΠΕΤΥΧΑΜΕ ΤΩΡΑ

- Καλή χρήση των πόρων των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (ΚΠΣ) και εκσυγχρονισμός των υποδομών μας.
- Αύξηση φορολογικών εσόδων και συγκράτηση των δημόσιων δαπανών.

- Σφιχτή νομισματική πολιτική (σκληρή δραχμή)
- Αυστηρή εισοδηματική πολιτική
- Επιχειρηματικές επενδύσεις. Ο επιχειρηματικός κόσμος επένδυσε σε εκσυγχρονισμό και αυτό έγινε επειδή είχε κέρδη και αναπτύχθηκε η κεφαλαιαγορά.

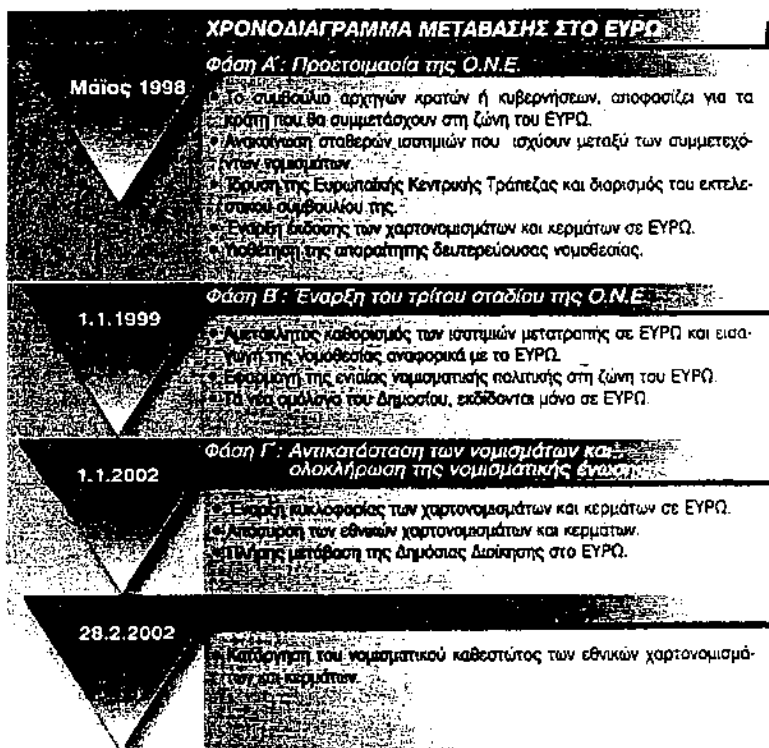
ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

- Η συνέχιση της προσπάθειας (με πιο γρήγορους ρυθμούς).
- Απελευθέρωση αγορών τηλεπικοινωνιών και ενέργειας (η ολοκλήρωση της απελευθέρωσης θα αλλάξει τα δεδομένα και θα οξύνει τον ανταγωνισμό, με προφανές αποτέλεσμα τη μείωση των τιμών και την προσφορά καλύτερων υπηρεσιών, όπως ακριβώς έγινε και στην αγορά κινητής τηλεφωνίας, όπου το άνοιγμα της αγοράς ακολούθησε συμπίεση των τιμολογίων).
- Ιδιωτικοποιήσεις (γιατί αυτές προωθούν την απελευθέρωση, μειώνουν τις τρέχουσες δαπάνες του δημοσίου και δημιουργούν έσοδα για την μείωση του δημόσιου χρέους).
- Αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (γιατί με τα σημερινά δεδομένα θα έχει χρεοκοπήσει μέσα σε 10-15 χρόνια).

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΥΡΩ – ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΔΡΑΧΜΗΣ

Σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα, η Ελλάδα όπως και οι υπόλοιπες 11 χώρες – μέλη, βρίσκεται στο τέλος της Β΄ φάσης μετάβασης και υπολείπονται ελάχιστα από τη Γ΄ φάση και την πλήρη αντικατάσταση νομισμάτων. Αντίθετα η Δανία, η Μεγάλη Βρετανία και η Σουηδία, έπειτα από

δημοψηφίσματα αποφασίστηκε να μην συμμετάσχουν προς το παρόν στην Γ' φάση στη ζώνη του ευρώ, αλλά να διατηρήσουν μια πιο επιφυλακτική στάση μένοντας εκτός ζώνης, διατηρώντας όμως το δικαίωμα να συμμετάσχουν στο μέλλον εφόσον βέβαια πληρούν τα κριτήρια και δοθεί έγκριση από το ECOFIN όπως επιβάλλεται.

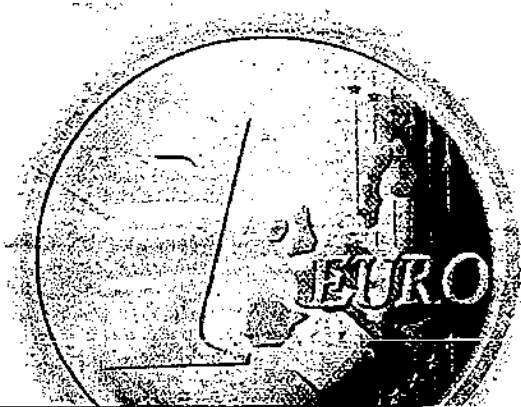

ΣΧΗΜΑ 1

Από 1/1/99, ισχύουν οι ισοτιμίες που καθορίστηκαν για τα νομίσματα των κρατών – μελών, έναντι του ΕΥΡΩ (ΣΧΗΜΑ 2). Ισοτιμίες στις οποίες θα γίνει η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων σε ΕΥΡΩ.

- Σε κάθε ΕΥΡΩ αντιστοιχούν 340,75 δρχ., δηλ.: 1 €=340,75 δρχ.

- Με αυτή τη σταθερή ισοτιμία θα γίνει η αντικατάσταση της δραχμής με το ΕΥΡΩ από 1/1/2002 έως 28/2/2002.
- Από 1/3/2002 η δραχμή καταργείται οριστικά ως νόμισμα.

Αμετάκλητα καθορισμένες τιμές μετατροπής

1ευρώ=

	40,3399	βελγικά φράγκα
	1,95583	γερμανικά μάρκα
	340,750	ελληνικές δραχμές
	166,386	ισπανικές πεσέτες
	6,55957	γαλλικά φράγκα
	0,78756	ιρλανδικές λίρες
	1,936,27	ιταλικές λίρες
	40,3399	φράγκα λουξεμβούργου
	2,20371	αλλανδικά φιορίνια
	13,7603	αυστριακά σελίνια
	200,482	πορτογαλικά εσκούδο
	5,94573	φινλανδικά μάρκα

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΣΧΗΜΑ 2

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΔΡΑΧΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΑ

Οι παρακάτω μετατροπές έχουν γίνει σύμφωνα με τους κανόνες στρογγυλοποίησης που προβλέπονται από τον κανονισμό 1103/97 της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη νέα κεντρική ισοτιμία της δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι./2): 1 ευρώ = 340,75δρχ. που καθορίστηκε στις 17/1/2000.

ΑΠΟ ΔΡΑΧΜΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩ			ΑΠΟ ΕΥΡΩ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ		
ΔΡΧ	ΔΡΧ	ΕΥΡΩ(€)	ΕΥΡΩ(€)	ΔΡΧ	€
		δεν υφίσταται αντίστοιχο	1 λεπτό	3	
Κ	1	κέρμα σε ευρώ	2 λεπτά	7	Κ
Ε	2	1 λεπτό	5 λεπτά	17	Ε
Ρ	5	1 λεπτό	10 λεπτά	34	Ρ
Μ	10	3 λεπτά	20 λεπτά	68	Μ
Α	20	6 λεπτά	50 λεπτά	170	Α
Τ	50	15 λεπτά	1 €	341	Τ
Α	100	29 λεπτά	2 €	682	Α
Χ					Χ
Α	100	29 λεπτά	5 €	1704	Α
Ρ	200	59 λεπτά	10 €	3408	Ρ
Τ	500	1,47 €	20 €	6815	Τ
Ο	1000	2,93 €	50 €	17038	Ο
Ν	5000	14,67 €	100€	34075	Ν
Ο	10000	29,35 €	200 €	68150	Ο
Μ			500 €	170375	Μ
Ι					Ι
Σ					Σ
Μ					Μ
Α					Α
Τ					Τ
Α					Α

ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ – ΚΕΡΜΑΤΑ

Το ευρώ θα κυκλοφορεί σε:

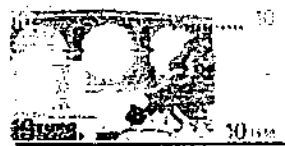
Επτά τραπεζογραμμάτια των 5,10, 20, 50,100, 200 και 500 ευρώ. Το μικρότερο τραπεζογραμμάτιο θα είναι, λοιπόν, αξίας 1.703,75 δραχμών και το μεγαλύτερο 170.375 δραχμών.

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 5 ΕΥΡΩ

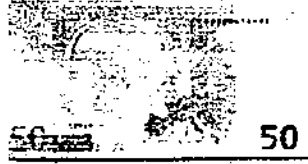
ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 10 ΕΥΡΩ

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 20 ΕΥΡΩ

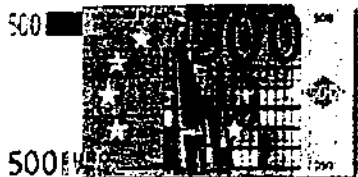
ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 50 ΕΥΡΩ

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 100 ΕΥΡΩ

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 200 ΕΥΡΩ

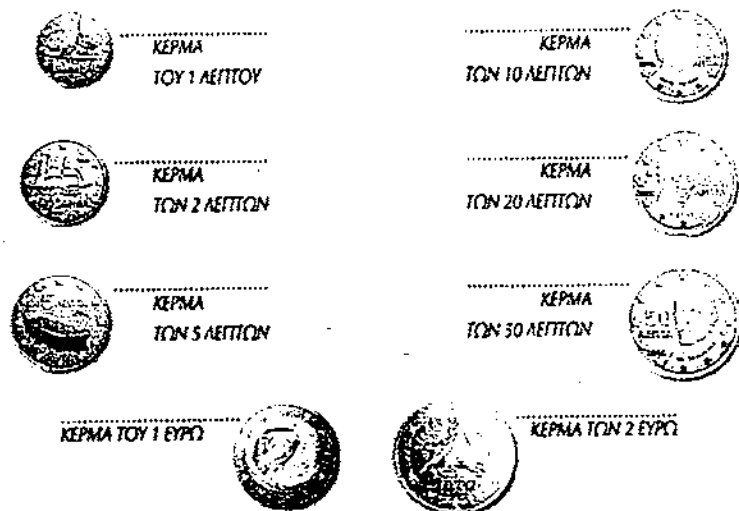

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑ 500 ΕΥΡΩ

Όσον αφορά τα κέρματα θα υπάρχουν οκτώ ειδών:

1, 2, 5, 10, 20, 50 cents (λεπτών) 1 & 2 ευρώ.

Η μια πλευρά των κερμάτων θα φέρει εθνικό σύμβολο. Αυτό, όμως, δεν θα εμποδίζει όλα τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε ευρώ να γίνονται δεκτά σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης τους.

Στα ελληνικής κοπής νομίσματα, θα απεικονίζονται μορφές από τη νεότερη ιστορία, θέματα από την ελληνική μυθολογία και εικόνες από την πλούσια δραστηριότητα της ναυτιλίας. Για παράδειγμα, στα κέρματα του ευρώ, θα απεικονίζονται ο Ρήγας Φερραίος, ο Ιωάννης Καποδίστριας, ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Σε τρία κέρματα θα καταγράφεται συνοπτικά η ιστορία της ελληνικής ναυτιλίας, από τα αρχαία χρόνια μέχρι σήμερα. Τα κέρματα αυτά θα φέρουν μια αθηναϊκή τριήρη, ένα πολεμικό πλοίο της Επανάστασης του 1821 και ένα σύγχρονο δεξαμενόπλοιο. Επίσης, έχουν επιλεγεί και δύο προσφιλή θέματα από την ελληνική μυθολογία; η κουκουβάγια - σύμβολο της

σοφίας - και η αρπαγή της Ευρώπης από το Δία. Επίσης, στην Ελλάδα, το cent του ευρώ θα ονομάζεται λεπτά

Πώς θα οργανωθεί η απόσυρση της δραχμής;

Αυτή τη στιγμή δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι συζητήσεις για το πώς θα οργανωθεί η απόσυρση της δραχμής από την 1.1.2002. Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλα κράτη μέλη άλλωστε, έχει γίνει γενικά δεκτό ότι η περίοδος απόσυρσης πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο σύντομη και

εξετάζονται τώρα οι σχετικές λύσεις.

Οι στόχοι

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, επιδιώκονται τέσσερις βασικοί στόχοι:

- Να εξασφαλιστεί ότι τα μέσα πληρωμών, πολύ σύντομα, θα λειτουργούν σε ευρώ.
- Να συντομευτεί η περίοδος της παράλληλης κυκλοφορίας και των δύο νομισματικών μονάδων στο ελάχιστο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών του κοινού, του μικρού και του μεγάλου εμπορίου, και των τραπεζών. (Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το αρ. 1 του Ν. 2842 2000, η περίοδος της παράλληλης κυκλοφορίας ευρώ και δραχμής αρχίζει την 1.1.2002 και λήγει την 28.2.2002).
- Να οργανωθεί η επάνοδος των δράχμων στην Τράπεζα της Ελλάδος, των κερμάτων ειδικότερα, με τρόπο που θα δημιουργήσει τις λιγότερες δυνατές δυσχέρειες σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

- Να εξασφαλιστεί στο μέγιστο βαθμό η προστασία όλων των ενδιαφερόμενων στην περίοδο, κατά την οποία οι εμπορικές επιχειρήσεις και κυρίως οι τράπεζες θα χρειαστεί να αποθηκεύσουν ή να μεταφέρουν υπερβολικά υψηλές ποσότητες μετρητών.

Οργάνωση της περιόδου απόσυρσης της δραχμής από την κυκλοφορία, καθώς και της εισαγωγής του ευρώ.

Η περίοδος αυτή θα ξεκινήσει με μια σημαντική φάση στις αρχές Ιανουαρίου του 2002, κατά την οποία θα διοχετευτούν στην αγορά κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ) σε επαρκείς ποσότητες, ώστε να λειτουργήσει ομαλά το σύστημα των χρηματικών -πληρωμών. Προβλέπεται, λοιπόν, ότι η όλη διαδικασία θα καλύψει τέσσερα βασικά στάδια:

Πρώτο στάδιο: οι προετοιμασίες πριν από την 1.1.2002

Στη διάρκεια του πρώτου αυτού σταδίου, θα γίνουν πολλές εργασίες, όπως η συλλογή των αδρανών χρηματικών υπολοίπων ή η προσαρμογή των Αυτόματων Ταμειακών Μηχανών και των κερματοδεκτών. Η εργασία που εμφανίζεται ως η πλέον απαραίτητη για τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών σε ευρώ για το στάδιο αυτό, είναι ο έγκαιρος εφοδιασμός με κέρματα και τραπεζογραμμάτια σε ευρώ όλων όσων συμμετέχουν στη διαδικασία (τράπεζες, καταστήματα, κ.λπ.), υπό συνθήκες που δεν έχουν ακόμη καθοριστεί.

Δεύτερο στάδιο: η έναρξη της κυκλοφορίας του ευρώ

Το στάδιο αυτό μπορεί να διαρκέσει μερικές ημέρες από την 1.1.2002, στη διάρκεια των οποίων οι ενδιαφερόμενοι θα καταφύγουν σε πρόσθετα

μέτρα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή διανομή των κερμάτων και τραπεζογραμμάτων σε ευρώ μικρής ονομαστικής αξίας, για την κάλυψη των τρεχουσών συναλλαγών, θα συστηθεί επίμονα στους καταστηματαρχες να δίνουν τα ρέστα σε ευρώ ήδη από την 1.1.2002.

Τρίτο στάδιο: η ολοκλήρωση της προσαρμογής των Αυτομάτων Ταμειακών Μηχανών και των κερματοδεκτών

Μόλις ολοκληρωθεί αυτό το στάδιο, οι καταστηματαρχες δεν θα είναι πλέον υποχρεωμένοι να δέχονται τη δραχμή (η οποία θα καταργηθεί ως χρήμα με αναγκαστική κυκλοφορία στις 28.2.2002).

Τέταρτο στάδιο: η ολοκλήρωση της απόσυρσης της δραχμής

Η ανταλλαγή των τραπεζογραμμάτων και των κερμάτων θα γίνεται στην Τράπεζα της Ελλάδος και στις εμπορικές τράπεζες μέχρι και το τέλος της περιόδου διπλής κυκλοφορίας (28.2.2002). Κατόπιν, θα γίνεται μόνο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

- i. Δημοσιονομικός τομέας / δημόσιο χρέος
- ii. Νομισματικός τομέας / τράπεζες
- iii. Χρηματοπιστηριακές συναλλαγές
- iv. Επιχειρηματικός τομέας

Αναλυτικότερα:

- i. Δημοσιονομικός Τομέας και Δημόσιο Χρέος

- Από 1.1.2001 το Υπουργείο Οικονομικών είναι σε θέση να παρέχει πληροφόρηση για τους βασικούς δημοσιονομικούς λογαριασμούς σε ευρώ, αν και ο Προϋπολογισμός θα συνεχίσει να καταρτίζεται σε δραχμές έως την 1.1.2002. Παράλληλα, οι λογαριασμοί του Υπουργείου Οικονομικών στην Τράπεζα της Ελλάδος θα τηρούνται σε ευρώ, ενώ οι συναλλαγές μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών, Τραπέζης Ελλάδος και εμπορικών τραπεζών θα γίνονται επίσης σε ευρώ. Όλες οι άλλες συναλλαγές του Υπουργείου Οικονομικών θα γίνονται σε δραχμές.
- Από 1.1.2002 όλες οι συναλλαγές θα γίνονται σε ευρώ, ενώ όλοι οι λογαριασμοί του Υπουργείου Οικονομικών θα τηρούνται σε ευρώ. Από 1.1.2002 έως 30.6.2002 θα πρέπει να παρέχεται περιληπτική πληροφόρηση των λογαριασμών και σε δραχμές.
- Από 1.1.2001 και κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και οι πληρωμές φόρων μπορεί να γίνονται είτε σε δραχμές είτε σε ευρώ (μέσω λογαριασμών του τραπεζικού συστήματος). Είναι αυτονόητο ότι ενδεχόμενη επιλογή του ευρώ ως μέσου πληρωμής θα είναι μόνιμη και δεν θα μπορεί να αλλάξει.
- Από 1.1.2002 η υποβολή φορολογικών δηλώσεων και οι πληρωμές φόρων θα γίνονται σε ευρώ.
- Από 1.1.2001 και κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου η μισθοδοσία και η πληρωμή συντάξεων συνεχίζουν να γίνονται σε δραχμές, ενώ από 1.1.2002 όλες οι πληρωμές θα γίνονται σε ευρώ.
- Από 1.1.2001 οι νέες εκδόσεις κρατικών τίτλων (ομολόγων και εντόκων γραμματίων) που, αν δεν υπήρχε η ΟΝΕ, θα εκδίδονταν σε δραχμές ή σε

άλλο ευρωπαϊκό νόμισμα μετατρέψιμο σε ευρώ, εκδίδονται σε ευρώ. Επίσης τα άληκτα ομόλογα και έντοκα γραμμάτια που είναι εξοφλητέα σε δραχμές θα μετατραπούν σε ευρώ, και θα είναι εμπορεύσιμα στη δευτερογενή αγορά σε ευρώ. Για εκείνους τους πελάτες που κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου (όχι όμως μετά την 1.1.2002) επιθυμούν να συναλλάσσονται σε δραχμές θα πρέπει να προβλεφθεί η ύπαρξη ανάλογης ευκολίας (facility) από το Υπουργείο Οικονομικών, την Τράπεζα της Ελλάδος, το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και τον (υπό σύσταση) Οργανισμό Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους.

- Από 1.1.2002 όλες οι εκδόσεις τίτλων και οι εξοφλήσεις υποχρεώσεων θα γίνονται σε ευρώ, ενώ θα καταργηθούν οι μεταβατικές ευκολίες συναλλαγής και εξόφλησης τίτλων σε δραχμές.
- Τα υπάρχοντα συστήματα πληροφορικής του δημόσιου τομέα πρέπει να προσαρμοστούν έγκαιρα ώστε να αντεπεξέλθουν στις αλλαγές που αναφέρθηκαν προηγουμένως, ενώ για την αγορά των νέων προγραμμάτων πρέπει να υπάρξει μέριμνα απεικόνισης ή μετατροπής των ποσών σε ευρώ. Επίσης στα υπό τοποθέτηση συστήματα πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (TAXIS, Σύστημα Τελωνείων, Σύστημα θησαυροφυλακίου) θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη δυνατότητας χρήσης του ευρώ.

ii. Νομισματικός Τομέας και Τράπεζες

- Από 1.1.2001 η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και η νομισματική πολιτική στη

χώρα μας ασκείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), όπως άλλωστε σε όλη τη "ζώνη ευρώ" από 1.1.1999. Οι παρεμβάσεις της Τραπέζης της Ελλάδος (κατ' εντολή της ΕΚΤ) στην αγορά χρήματος και στην αγορά συναλλάγματος θα γίνονται σε ευρώ. Οι λογαριασμοί που θα τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος από τράπεζες και πιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και από το Υπουργείο Οικονομικών θα είναι εκφρασμένοι σε ευρώ. Τέλος, οι νομισματικές και τραπεζικές στατιστικές θα πρέπει να παρέχονται σε ευρώ.

- Από 1.1.2001 όλες οι τράπεζες και οι ειδικοί πιστωτικοί οργανισμοί πρέπει να είναι σε θέση να δέχονται καταθέσεις και να πραγματοποιούν πληρωμές είτε σε δραχμές είτε σε ευρώ. Οι πελάτες μπορούν να μετατρέπουν το νόμισμα οποιουδήποτε κράτους-μέλους στο νόμισμα οποιουδήποτε άλλου κράτους-μέλους χρησιμοποιώντας τις σταθερές και αμετάκλητες συναλλαγματικές ισοτιμίες, δηλαδή δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής πώλησης για τα νομίσματα αυτά.
- Από 1.1.2002 όλες οι τραπεζικές υπηρεσίες θα παρέχονται εκπεφρασμένες σε ευρώ. Οι δραχμικοί λογαριασμοί θα μετατραπούν σε ευρώ υπό τη σταθερή και αμετάκλητη συναλλαγματική ισοτιμία, ενώ για την περίοδο μέχρι 1.7.2002 δραχμικά χαρτονομίσματα και κέρματα θα ανταλλάσσονται με ευρώ στη σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία.

Χρηματιστηριακές Συναλλαγές

- Από 1.1.2001 όλες οι συναλλαγές στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών σε μετοχές, ομόλογα κλπ. εκφράζονται σε ευρώ. Για εκείνους τους πελάτες

που επιθυμούν στη μεταβατική περίοδο (δηλαδή από 1.1.2001 μέχρι 1.1.2002) να συναλλάσσονται σε δραχμές, τα χρηματιστηριακά γραφεία πρέπει να μεταφράζουν τις συναλλαγές σε δραχμές, χρησιμοποιώντας την αμετάκλητη συναλλαγματική ισοτιμία δραχμής-ευρώ.

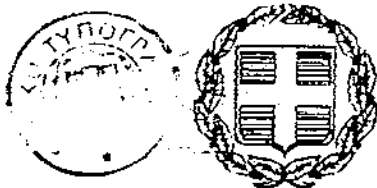
- Από 1.1.2002 όλες οι συναλλαγές θα γίνονται σε ευρώ.

Επιχειρηματικός Τομέας

- Την 1.1.2002 όλες οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν προσαρμόσει τα λογιστικά και μηχανογραφικά τους συστήματα ώστε να είναι σε θέση να συναλλάσσονται σε ευρώ. Αν και κατά τη μεταβατική περίοδο δεν είναι υποχρεωτικές οι συναλλαγές σε ευρώ, εκείνες οι επιχειρήσεις που είναι εκτεθειμένες στο διεθνή ανταγωνισμό είναι σκόπιμο να είναι έτοιμες να συναλλάσσονται και σε ευρώ από 1.1.2001.
- Σύμφωνα με την οδηγία 90/604/ΕΟΚ, από 1.1.1999 οι επιχειρήσεις όλων των κρατών-μελών θα έχουν το δικαίωμα να δημοσιοποιούν τα λογιστικά τους στοιχεία και σε ευρώ.
- Από 1.1.2001 όλες οι επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση της διπλής τιμολόγησης των προϊόντων τους. Η επίδειξη δύο τιμών (σε δραχμές και σε ευρώ) κατά τη μεταβατική περίοδο θα προστατέψει τους καταναλωτές από "κρυφές" αυξήσεις των τιμών και τις συνεπαγόμενες πληθωριστικές πιέσεις. Επίσης θα μετριάσει τις αρνητικές συνέπειες για τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων από την αυξημένη αβεβαιότητα των καταναλωτών κατά τη μεταβατική περίοδο.

Ενδεικτικά παραθέτουμε το υπ' αριθμόν 207 Φύλλο της ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Σεπτεμβρίου 2000 στο οποίο δημοσιεύθηκε ο νόμος
2842, ο οποίος καθορίζει το νομικό πλαίσιο της μετάβασης στο ΕΥΡΩ.

31X

2000

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 207

27 Σεπτεμβρίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2842

Λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, 974/98 και 2866/98 του Συμβουλίου, όπως ισχύουν σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2001 το ευρώ αντικαθιστά τη δραχμή ως νόμισμα της Χώρας σύμφωνα με τους όρους των Κανονισμών (ΕΚ) 1103/97, (ΕΕ L 162/97), 974/98, (ΕΕ L 139/98), 2866/98 (ΕΕ L 359/98) του Συμβουλίου, όπως ισχύουν και τις διατάξεις του παρόντος. Τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα σε δραχμές διατηρούν την ιδιότητα του νόμιμου χρήματος στην ημεδαπή έως την 28η Φεβρουαρίου 2002.

2. Το ευρώ ως μέσο εξόφλησης υποχρεώσεων λαμβάνεται πάντοτε στην ονομαστική του αξία.

Άρθρο 2

Μετατροπές και στρογγυλοποιήσεις

1. Κάθε χρηματικό ποσό εκφρασμένο σε δραχμές που πρόκειται να καταβληθεί ή να καταλογισθεί σε ευρώ μετατρέπεται και στρογγυλοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου.

2. Κάθε χρηματικό ποσό εκφρασμένο σε ευρώ που πρόκειται να καταβληθεί ή να καταλογισθεί σε δραχμές μετατρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη δραχμή και ειδικότερα προς τα άνω αν ο αριθμός μετά την υποδιαστολή είναι ανώτερος ή ίσος με πενήντα λεπτά της δραχμής και προς τα κάτω αν είναι κατώτερος από πενήντα λεπτά.

3. Χρηματικά ποσά σε ενδιάμεσους υπολογισμούς, τα οποία δεν πρόκειται να καταβληθούν ή να καταλογισθούν

και εκφράζονται σε ευρώ και δραχμές, κατά τις ενδιάμεσες μετατροπές, στρογγυλοποιούνται τουλάχιστον στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο, χωρίς να αποκλείεται συμβατικά μεγαλύτερος βαθμός ακριβείας.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται σε μετατροπές νομισματικών ποσών από μία εθνική νομισματική μονάδα σε άλλη.

4. Οι ενδιάμεσοι υπολογισμοί καλύπτουν όλα τα στάδια κατά τα οποία το μετατρεπόμενο χρηματικό ποσό δεν συνιστά αφ' εαυτού χρηματική οφειλή, αλλά αποτελεί στοιχείο σε μια αλληλουχία πράξεων η οποία δύναται να οδηγήσει στη δημιουργία χρηματικής οφειλής.

5. Διαφορές από στρογγυλοποιήσεις χρηματικών ποσών σε ευρώ ή δραχμές που πρόκειται να καταβληθούν ή να καταλογισθούν, εφόσον προκύπτουν από την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997 του Συμβουλίου και των διατάξεων του παρόντος, δεν επηρεάζουν τον απαλλακτικό χαρακτήρα των σχετικών πληρωμών ή την ακρίβεια των σχετικών εγγράφων και δεν αναζητούνται.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατόν να επιβάλλεται μεγαλύτερος βαθμός ακριβείας σε στρογγυλοποιήσεις κατά τις μετατροπές των ως άνω χρηματικών ποσών σε ενδιάμεσους υπολογισμούς και γενικότερα να ρυθμίζονται θέματα μετατροπών από δραχμές σε ευρώ και αντίστροφα, καθώς και στρογγυλοποιήσεων.

Άρθρο 3

Αντικατάσταση επιτοκίων

1. Οποιαδήποτε αναφορά στο διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού-Αθηνών (ATHIBOR), που προβλέπεται σε υφιστάμενες νομικές πράξεις κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1103/1997 του Συμβουλίου, αντικαθίσταται αυτοδικαίως από αναφορά στο επιτόκιο EURIBOR, στο οποίο λαμβάνονται υπόψη, ως βάση υπολογισμού των τόκων, οι πραγματικές ημέρες και το έτος των 360 ημερών προσαρμοσμένο κατά το λόγο 365 προς 360, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί ή εάν δεν συμφωνηθεί ή οριστεί αναφορά σε άλλο ισχύον επιτόκιο.

2. Οι αναφορές σε θεσπιζόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος επιτόκια, που υπάρχουν σε νομοθετικές, διοικητικές, κανονιστικές διατάξεις ή σε συμβάσεις αντικαθίστανται από αναφορές στα αντίστοιχα επιτόκια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της τρίτης παραγράφου του άρθρου 2 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, η διάταξη αυτή δεν θίγει τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών ή των συναλλασσομένων να ορίσουν άλλη βάση προσδιορισμού των εν λόγω επιτοκίων.

3. Η αντικατάσταση επιτοκίων που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος ή που διενεργείται δύναμει άλλων διοικητικών ή κανονιστικών πράξεων, λόγω της αντικατάστασης της δραχμής από το ευρώ, δεν αποτελεί λόγο καταγγελίας, λύσης ή τροποποίησης συμβάσεων ή εκτελεστών τίτλων, μονομερώς, χωρίς να αποκλείεται αντίθετη συμφωνία των μερών.

Άρθρο 4

Αγορά συναλλάγματος

1. Το άρθρο 1 του ν. 1083/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και έχουν εξουσιοδοτηθεί να πραγματοποιούν πράξεις σε συνάλλαγμα, διενεργούν ελεύθερα για ίδιο λογαριασμό και με δικό τους κίνδυνο πάσης φύσεως πράξεις σε συνάλλαγμα και ξένα τραπεζικά γραμμάτια, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.»

Καταργούνται οι λοιπές διατάξεις του ν. 1083/1980, πλην των διατάξεων του άρθρου 7, της παραγράφου 4 του άρθρου 8 και του άρθρου 9 του νόμου αυτού, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 229/1973.

2. Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, για τις συναλλαγές με τους πελάτες τους, εκδίδουν ημερήσια δελτία τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμματίων τα οποία και δημοσιεύουν. Τα ποσοτικά όρια και η απόκλιση μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμματίων, που περιλαμβάνονται στα δελτία αυτά, καθορίζονται ελεύθερα.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος δημοσιεύει δελτία τιμών αναφοράς του ευρώ προς τα ξένα νομίσματα με βάση τα αντίστοιχα δελτία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να εκδίδει ημερήσιο δελτίο τιμών αγοράς και πώλησης συναλλάγματος και ξένων τραπεζικών γραμματίων για τις ανάγκες των καταστημάτων της.

4. Οποιαδήποτε αναφορά σε επίσημη τιμή συναλλάγματος ή σε μέση τιμή (fixing) της δραχμής προς τα ξένα νομίσματα, σε νομοθετικές, διοικητικές, κανονιστικές ή συμβατικές διατάξεις, αντικαθίσταται από την, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σχετική τιμή αναφοράς, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί ή δεν έχει συμφωνηθεί ούτε οριστεί αναφορά σε άλλη συναλλαγματική ισοτιμία.

5. Ο έλεγχος και η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού της.

6. Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι δυνατόν να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτο-

μέτρια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις προηγούμενες παραγράφους.

Άρθρο 5

Ρήτρες συναλλάγματος, χρυσού, χρυσών νομισμάτων και τιμαριθμού

1. Καταργούνται οι διατάξεις του ν. 382/1945, το άρθρο 2 του ν. 944/1946 και γενικά κάθε διάταξη που απαγορεύει τη συνολολόγηση απαιτήσεων και υποχρεώσεων στην Ελλάδα: α) σε συνάλλαγμα, χρυσό ή χρυσά νομίσματα, β) σε εγχώριο νόμισμα, εφόσον το ποσό των απαιτήσεων και υποχρεώσεων αφήνεται να προσδιοριστεί από την τιμή του συναλλάγματος, του χρυσού, χρυσών νομισμάτων ή του τιμαριθμού.

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2771/1999 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τους όρους αγοράς και πώλησης χρυσού και χρυσών νομισμάτων και από άλλα πρόσωπα.»

3. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της τρίτης παραγράφου του άρθρου 2 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, δεν θίγουν τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος που αφορούν τη θέσπιση, από αυτήν, κανόνων πλαισίου αγοράς και πώλησης συναλλάγματος, ξένων τραπεζογραμματίων, χρυσού και χρυσών νομισμάτων ή την απαγόρευση της διενέργειας των πράξεων αυτών από πιστωτικό ίδρυμα, άλλο νομικό ή από φυσικό πρόσωπο.

Άρθρο 6

Φορολογικές διατάξεις

1. Οι επιτηδευματίες νομικά πρόσωπα, οι κοινωνίες ή κοινοπραξίες επιτηδευματιών και οι συμπλοιοκτητές, που τηρούν υποχρεωτικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., καθώς και το Δημοσίον και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για εισοδήματα ή συναλλαγές ή πράξεις ή μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων, από οποιαδήποτε αιτία, του έτους 2001, μπορούν να επιλέξουν το ευρώ σε αντικατάσταση της δραχμής στην τήρηση βιβλίων, έκδοση στοιχείων, υποβολή δηλώσεων και εκπλήρωση γενικά φορολογικών υποχρεώσεων, που προβλέπονται και απορρέουν από την εφαρμογή των οικείων φορολογικών διατάξεων και αφορούν στο έτος 2001.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή του ευρώ αποτελεί η υποβολή από τους φορολογουμένους της παραγράφου 1 ανέκκλητης σχετικής δήλωσης στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.), στην οποία έκαστος υπάγεται, προ της έναρξης της διαχειριστικής ή φορολογικής περιόδου.

Σε κάθε περίπτωση, η έναρξη της κατά τα ανωτέρω χρήσης του ευρώ συνδέεται με την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου ή με την 1η εκάστου μήνα, η οποία προσδιορίζεται στην ανέκκλητη δήλωση.

3. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 «Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» (ΦΕΚ 151 Α') προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τις δαπάνες μετάβασης στο ευρώ, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κατά τα οικονομικά έτη 2001, 2002 και 2003 (χρήσεις 2000, 2001 και 2002).»

Άρθρο 7**Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές -
Βεβαίωση εισπραξής εσόδων, πληρωμές κατά
τη μεταβατική περίοδο**

1. Στην παρ. 7 του άρθρου 28 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992 ΦΕΚ 84 Α') προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν είτε κατά την εισπραξη ή εξόφληση των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων (αντίστοιχα) σε ευρώ, κατά το ημερολογιακό έτος 2001, είτε κατά την αποτίμηση αυτών, καθώς και των διαθεσίμων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων, αποσβέννυνται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε τρεις (3) συνεχόμενες χρήσεις.»

2. Κατά το έτος 2001, η βεβαίωση των εσόδων του Δημοσίου και τρίτων, η εισπραξη και επιστροφή φόρων, εισφορών και τελών, καθώς και οι πάσης φύσεως συναλλαγές και οι πληρωμές και οι εξοφλήσεις των τίτλων του Δημοσίου που διενεργούνται στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) πραγματοποιούνται μόνο σε δραχμές.

3. Κατά τη βεβαίωση και την εισπραξη των εσόδων του Δημοσίου και τρίτων, δεν βεβαιώνονται και δεν εισπράττονται τυχόν υπόλοιπα, που είναι δυνατόν να προκύπτουν κατά τη μετατροπή δραχμών σε ευρώ και αντίστροφως, μέχρι του ποσού των εκατό (100) δραχμών κατά εγγραφή.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος και του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 8**Δημόσιο χρέος**

1. Την 1η Ιανουαρίου 2001 επανεκφράζονται σε ευρώ με δύο δεκαδικά ψηφία όλοι οι τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου σε δραχμές:

α) που έχουν εκδοθεί σε άλλη μορφή στο ερωτηρικό υπό τη μορφή Ομολόγων, Ομολογιακών Δανείων και Εντόκων Γραμματίων,

β) που έχουν εκδοθεί σε φυσική μορφή και απουλοποιούνται μέχρι 31.12.2000.

2. Η αξία των τίτλων σε φυσική μορφή που βρίσκονται σε κυκλοφορία την 1η Ιανουαρίου 2001 (ονομαστική αξία και αξία τοκομεριδίων) υπολογίζεται σε ευρώ με δύο δεκαδικά ψηφία.

3. Τα δάνεια του Ελληνικού Δημοσίου, που εκφράζονται σε εθνικές νομισματικές μονάδες άλλων Κρατών-Μελών της ζώνης ευρώ επανεκφράζονται σε ευρώ, εφόσον και οι αντίστοιχες χώρες έχουν επανεκφράσει το χρέος τους σε ευρώ.

4. Άλλες κατηγορίες δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, που έχουν συναφθεί σε δραχμές, μπορούν να επανεκφραστούν σε ευρώ.

5. Το αποτέλεσμα της επανέκφρασης σε μονάδες ευρώ στρογγυλοποιείται προς το πλησιέστερο λεπτό του ευρώ. Σε περίπτωση που κατά την επανέκφραση προκύπτει ακριβώς το μισό μιας υποδιαίρεσης, το ποσό στρογγυλοποιείται στο επόμενο λεπτό του ευρώ.

6. Κάθε ένδικο βοήθημα σε σχέση με τις διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του πα-

ρόντος άρθρου ασκείται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία επανέκφρασης.

7. Οι εκδότες χρεωγράφων που ανήκουν στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Κοινότητας του Κανονισμού ΕΚ 2223/1996 του Συμβουλίου (ΕΕ L 310/1996), όπως εκάστοτε ισχύει, μπορούν, από 1.1.2001, να επανεκφράσουν το χρέος τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν σχετικά με τη μετατροπή του δημοσίου χρέους της Κεντρικής Κυβέρνησης.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή με κοινές αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του Διοικητή της Τραπεζας της Ελλάδος, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη μέθοδο επανέκφρασης του δημοσίου χρέους σε ευρώ, τη λογιστική εμφάνιση, την εξυπηρέτησή του δημοσίου χρέους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

9. Η ισχύς του παρόντος άρθρου και των αποφάσεων που εκδίδονται για την υλοποίηση των διατάξεων αυτού αρχίζει από της δημοσίευσής του νόμου.

Άρθρο 9**Τελωνειακές διατάξεις**

1. Τα νομικά πρόσωπα ή το Δημόσιο, που συναλλάσσονται κατά το έτος 2001 με τις Τελωνειακές Υπηρεσίες της χώρας μπορούν να επιλέξουν το ευρώ στις πάσης φύσεως δηλώσεις που υποβάλλουν και αφορούν το έτος αυτό. Απαραίτητη προϋπόθεση προς τούτο αποτελεί η υποβολή σχετικής ανέκκλητης δήλωσης του συναλλασσόμενου προς την αρμόδια Τελωνειακή Αρχή, στην τοπική αρμοδιότητα της οποίας ευρίσκεται η έδρα του.

2. Η βεβαίωση, εισπραξη και επιστροφή δασμών και φόρων, καθώς και οποιεσδήποτε πληρωμές μέσω των Τελωνειακών Υπηρεσιών της χώρας, κατά το έτος 2001, γίνονται μόνο σε δραχμές. Δεν βεβαιώνονται και δεν εισπράττονται τυχόν υπόλοιπα, που προκύπτουν κατά τη μετατροπή, εφόσον αυτά δεν είναι ανώτερα του ποσού των εκατό (100) δραχμών κατά πράξη.

Άρθρο 10**Δημόσια Λογιστικό και Λογιστικό Ν.Π.Δ.Δ.**

Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού ρυθμίζονται θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού, καθώς και του Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, σε σχέση με την εισαγωγή του ευρώ.

Άρθρο 11**Μετοχικό Κεφάλαιο Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.)**

1. Ο κωδ. ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παρ. 2 του άρθρου 8 η φράση «είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών» αντικαθίσταται από τη φράση «εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ».

β) Η παρ. 3 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

-3. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανώνυμες εταιρείες, που έχουν μετοχικό κεφάλαιο μικρότερο του ποσού των εξήντα χιλιάδων ευρώ, υποχρεούνται να προ-

σαρμόσουν το κεφάλαιό τους μέχρι του ποσού αυτού και με απόκλιση έως μείον 2,5% το αργότερο μέχρι 31.12.2003 διαφορετικά ανακαλείται η άδεια σύστασής τους.»

γ) Στο πρώτο εδάφιο της παρ.4 του άρθρου 8 η λέξη «διετίας» αντικαθίσταται με τη λέξη «προθεσμίας».

δ) Στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8α η φράση «δραχμών εκατό εκατομμυρίων (100.000.000)» αντικαθίσταται από τη φράση «τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ».

ε) Στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 12 διαγράφονται οι λέξεις «και των είκοσι πέντε δραχμών».

στ) Η παρ. 1 του άρθρου 14 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η ονομαστική αξία εκάστης μετοχής δεν δύναται να ορισθεί κατώτερα των τριάντα λεπτών (0,30) του ευρώ και ανωτέρα των εκατό (100) ευρώ.»

ζ) Η παρ. 2 του άρθρου 30 καταργείται.

η) Στην παρ. 1 του άρθρου 67 η φράση των «30.000 δραχμών» αντικαθίσταται με τη φράση «των εκατό (100) ευρώ».

2. Η ισχύς των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει από 1.1.2002.

3. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση Υπουργού, μετατρέπεται σε ευρώ και αναπροσαρμόζεται το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου, καθώς και η ονομαστική αξία μετοχής ανωνύμων εταιρειών, που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις νομών.

Άρθρο 12

Μετατροπή Μετοχικού Κεφαλαίου Α.Ε.

1. Η μετατροπή και η στρογγυλοποίηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, γίνεται με αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου και τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού, που αποφασίζεται, παρά κάθε αντίθετη διάταξη του καταστατικού, από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 1 και 2 και 31 παρ. 1 του κωδ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, και κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 3, 4 και 5 και 13 παρ. 4 και 8 του ίδιου νόμου. Οι διατάξεις του παρόντος εδαφίου ισχύουν ανάλογα και για την παρ. 1 περίπτωση β' του άρθρου 11.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή και με καταβολή μετρητών. Το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό «Διαφορά από μετατροπή μετοχικού κεφαλαίου σε ευρώ» και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου.

2. Οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου εταιρείες, μπορούν να εκφράσουν το μετοχικό κεφάλαιο και την ονομαστική αξία των μετοχών τους και σε ευρώ.

3. Οι ανώνυμες εταιρείες που θα συσταθούν από 1.1.2001 έως 31.12.2001 μπορούν να ορίσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο και την ονομαστική αξία της μετοχής τους και σε ευρώ.

4. Από 1.1.2002 για την έγκριση τροποποίησης του καταστατικού ανώνυμης εταιρείας απαιτείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία των μετοχών της να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

5. Από την 1.1.2004 για την καταχώριση στοιχείων

ανώνυμης εταιρείας στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (Μ.Α.Ε.) απαιτείται το μετοχικό κεφάλαιο και η ονομαστική αξία των μετοχών να έχουν μετατραπεί σε ευρώ.

6. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 ανώνυμες εταιρείες αναπροσαρμόζουν την ονομαστική αξία της μετοχής τους σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του κωδ.ν. 2190/1920 μέχρι 31.12.2003.

Άρθρο 13

Εταιρικό Κεφάλαιο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

1. Ο ν. 3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης» όπως ισχύει τροποποιείται ως εξής:

α) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 η φράση «έξι εκατομμυρίων (6.000.000) δραχμών» αντικαθίσταται με τη φράση «δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ».

β) Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι υφιστάμενες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που έχουν κεφάλαιο κατώτερο των δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ, υποχρεούνται να αυξήσουν το κεφάλαιό τους, μέχρι του ορίου αυτού, και με απόκλιση έως μείον 2,5% το αργότερο μέχρι 31.12.2003.»

γ) Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 η φράση «των δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000)» αντικαθίσταται από τη φράση «των τριάντα (30) ευρώ».

δ) Στην παρ. 3 του άρθρου 41 οι φράσεις «έξι εκατομμυρίων (6.000.000) δραχμών» και «δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών» αντικαθίστανται με τις φράσεις «δεκαοκτώ χιλιάδων (18.000) ευρώ» και «τριάντα (30) ευρώ», αντίστοιχα.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου αρχίζουν να ισχύουν από 1.1.2002.

Άρθρο 14

Μετατροπή Εταιρικού Κεφαλαίου – Μεριδών Ε.Π.Ε.

1. Η μερίδα συμμετοχής των εταιρών των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, που είναι εκφρασμένη σε δραχμές, μετατρέπεται σε ευρώ και στρογγυλοποιείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, με αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου και τροποποίησης της εταιρικής σύμβασης, παρά κάθε αντίθετη διάταξη της σύμβασης, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταιρών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 3190/1955, όπως ισχύει, με τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, κατά παρέκκλιση των άρθρων 38 παρ. 1, 40 παρ.1 και 41 παρ.1 του ίδιου νόμου.

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή με καταβολή μετρητών. Το ποσό που αντιστοιχεί στη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου καταχωρίζεται υποχρεωτικά σε ειδικό αποθεματικό «Διαφορά από μετατροπή εταιρικού κεφαλαίου σε ευρώ» και κεφαλαιοποιείται σε μελλοντική αύξηση του εν λόγω κεφαλαίου.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου ισχύουν ανάλογα και για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

3. Οι υφιστάμενες κατά την 1.1.2002 εταιρείες περιορισμένης ευθύνης αναπροσαρμόζουν την αξία των μεριδών συμμετοχής των εταιρών, σε 30 ευρώ ή πολλαπλάσιο, μέχρι την 31.12.2003.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να

καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 11 έως και 14.

Άρθρο 15 Διπλή αναγραφή τιμών

1. Ο προμηθευτής υποχρεούται σε διπλή αναγραφή των τιμών και άλλων χρηματικών ποσών στις συναλλαγές του με τους καταναλωτές, ως τελικούς αποδέκτες των προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβανόμενων και των διαφημιστικών μηνυμάτων, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 6. Κατ' εξαίρεση η υποχρέωση αυτή αρχίζει, για τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα που απασχολούν μέχρι 10 υπαλλήλους την 1.3.2001.

2. Η διπλή αναγραφή τιμών θα πρέπει να είναι σαφής, εύκολα αναγνώρισιμη και ευανάγνωστη. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τα θέματα που ρυθμίζονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι εξαιρέσεις από αυτές. Ειδικότερα τυχόν προβλήματα που θα ανακύψουν από την εφαρμογή της διπλής αναγραφής τιμών, τα οποία σχετίζονται με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Οικονομικών.

Άρθρο 16 Ευρω - παρατηρητήριο

1. Οι Επιτροπές φιλικού διακανονισμού καταναλωτικών διαφορών του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 (ΦΕΚ 191 Α') «Προστασία των Καταναλωτών» ασκούν και αρμοδιότητες «Ευρω-παρατηρητηρίου», το οποίο σε τοπικό επίπεδο ασχολείται με το να παρακολουθεί την εισαγωγή του ευρώ, τη νομιμότητα των συναλλαγών, τη διαφάνεια των πρακτικών των επαγγελματιών και να κατευθύνει τους πολίτες προς κάθε πηγή πληροφόρησης, να ακροάται, να διαμεσολαβεί και να συνδράμει τους πολίτες σε θέματα μετάβασης στο ευρώ, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 2251/1994.

Οι Επιτροπές αυτές για τη λειτουργία τους, ως ευρω-παρατηρητηρίων, έχουν πενταμελή σύνθεση με τη συμμετοχή του Προισταμένου της Διεύθυνσης ή του Τομέα Εμπορίου της Νομαρχίας ως Προέδρου ή του αναπληρωτή του και ενός εκπροσώπου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών ή του αναπληρωτή του οι οποίοι προτείνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης.

2. Το Υπουργείο Ανάπτυξης παρακολουθεί τη λειτουργία του ευρω-παρατηρητηρίου κάθε Νομαρχίας ως προς την εισαγωγή του ευρώ και τη νομιμότητα των συναλλαγών. Προς το σκοπό αυτόν κάθε Νομαρχία υποχρεούται να αποστέλλει στο Υπουργείο Ανάπτυξης τις αποφάσεις σύστασης των ευρω-παρατηρητηρίων, καθώς και τα πορίσματα τους αναφορικά με τη διαδικασία μετάβασης στο ευρώ.

Άρθρο 17 Ευρω - λογότυπος

1. Χορηγείται ειδικό σήμα (ευρω-λογότυπος) σύμφωνα με τις Συστάσεις 98/287/ΕΚ/1.5.98 (L 130/98) και 98/288/ΕΚ /23.4.98 (L 130/98) της Επιτροπής κατά το πρότυπο καλής πρακτικής που προτείνει η Επιτροπή, για την υποστήριξη της προετοιμασίας της μετάβασης στο ευρώ.

2. Η διαθεση του ευρω-λογότυπου στις επιχειρήσεις και τα εμπόρικά καταστήματα ανατίθεται στα κατά τόπους αρμόδια επιμελητήρια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ρυθμίζονται η διαδικασία, οι όροι και οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησης του.

Άρθρο 18 Διατάξεις Κεφαλαιαγοράς και Χρηματιστηρίων Αξιών

1. Η διαπραγμάτευση, ο διακανονισμός και η εκκαθάριση των χρηματιστηριακών συναλλαγών σε οργανωμένες αγορές στην Ελλάδα διενεργούνται σε ευρώ. Η έγγραφη απεικόνιση των στοιχείων των χρηματιστηριακών συναλλαγών θα γίνεται και σε δραχμές.

2. Οι εταιρίες οι οποίες, είτε ζητούν την εισαγωγή των κινητών αξιών τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), είτε έχουν ήδη εισαγάγει αυτές στο Χ.Α.Α., υποχρεούνται να απεικονίζουν και σε ευρώ, όλα τα οικονομικά στοιχεία που υποβάλλουν ή γνωστοποιούν στο Χ.Α.Α..

3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Χ.Α.Α. ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τους όρους και τις διαδικασίες εισαγωγής και διαπραγμάτευσης κινητών αξιών στο Χρηματιστήριο σε ευρώ και ειδικότερα οι λεπτομέρειες εφαρμογής των μεθόδων διαπραγμάτευσης, ο καθορισμός των μονάδων διαπραγμάτευσης και ο τρόπος καθορισμού του βήματος μεταβολής τιμής, οι κανόνες διαμόρφωσης των χρηματιστηριακών δεικτών, απεικόνιση των τιμών και δημοσίευσή τους, ο τρόπος τήρησης των βάσεων δεδομένων, ο τρόπος διαβίβασης και εκτέλεσης εντολών των μελών του Χ.Α.Α. και οι υποχρεώσεις των μελών του Χ.Α.Α..

4. Με απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τη διαδικασία εκκαθάρισης χρηματιστηριακών συναλλαγών σε ευρώ, όπως η απεικόνιση χρηματικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων των χειριστών του συστήματος άυλων τίτλων, η διενέργεια του χρηματικού διακανονισμού και οι υποχρεώσεις των μελών του Χ.Α.Α., κυρίως όσον αφορά τη σύνταξη και υποβολή των βιβλίων και στοιχείων.

5. Με απόφαση του Δ.Σ. του Χρηματιστηρίου Παραγωγών Αθηνών (Χ.Π.Α.) ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τους όρους και διαδικασίες διαπραγμάτευσης παραγώγων, τις συναλλαγές επί παραγώγων και την κατάρτιση αυτών στο Χ.Π.Α. σε ευρώ, όπως την αλλαγή της λογιστικής μονάδας των διαδικασιών διαπραγμάτευσης και συναλλαγής, τη μετατροπή και στρογγυλοποίηση της ονομαστικής αξίας παραγώγων και των τιμών διαπραγμάτευσης αυτών, τον τρόπο απεικόνισης και δημοσίευσης των τιμών των συναλλαγών επί παραγώγων, τις σχετικές υποχρεώσεις των Μελών του Χ.Π.Α. και Μελών που είναι Ειδικοί Διαπραγματευτές στο Χ.Π.Α..

6. Με απόφαση του Δ.Σ. της Εταιρίας Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων (ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π.), ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών επί παραγώγων σε ευρώ, όπως η μετατροπή και στρογγυλοποίηση κατά την εκκαθάριση, η ημερησια αποτίμηση των ανοιχτών θέσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές επί παραγώγων, ο διακανονισμός των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις συναλλαγές αυτές, η εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής εξασφαλίσεων, περιθωρί-

ου ασφάλισης ή ασφαλειών προς την Ε.Ε.Σ.Ε.Π. και στις σχετικές υποχρεώσεις των Μελών αυτής.

Άρθρο 19

Μετατροπές προστίμων, παραβάτων και χρηματικών ποινών

Οπουδήποτε σε νόμους και κανονιστικές πράξεις προβλέπονται χρηματικά ποσά δραχμών από πρόστιμα, παράβολα και χρηματικές ποινές ή άλλες οικονομικές επιβαρύνσεις και υποχρεώσεις, τα ποσά αυτά μετά τη μετατροπή και στρογγυλοποίησή τους σε ΕΥΡΩ, είναι δυνατόν, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, να αναπροσαρμόζονται από 1.1.2002.

Άρθρο 20

Πρόστιμο

Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και από τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες υπουργικές αποφάσεις, επιβάλλεται με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού πρόστιμο από 50.000 δρχ. έως 20.000.000 δρχ. και από 1.1.2002 από 150 έως 60.000 ευρώ, το οποίο αποτελεί δημόσιο έσοδο και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Με απόφαση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία βεβαίωσης της

παράβασης, επιβολής του προστίμου και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 21

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2001, εκτός αν άλλως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 2000

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2000

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ. Κ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

— ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΜΕ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ

Οι ΜΜΕ θα πρέπει να προσαρμόσουν τις δομές λογιστικής, τιμολόγησης και εμπορίας τους στο ευρώ. Για την απλούστευση της μετάβασης τους μπορούν να χρησιμοποιήσουν πακέτα "μετάβασης στο ευρώ" που έχουν αναπτυχθεί ήδη από μεγαλύτερες εταιρίες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα στηρίξει τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις με συμβουλές, τεκμηρίωση, μελέτες περιπτώσεων, ενημερωτικά έντυπα, δελτία αξιολόγησης κτλ που θα διανεμηθούν σε ευρεία κλίμακα. Το βασικό κόστος της προετοιμασίας θα είναι η προσαρμογή των διοικητικών διαδικασιών. Το κόστος αυτό θα αντισταθμιστεί από τη μείωση του κόστους της επιβάρυνσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Όσον αφορά τις επιπτώσεις της Νομισματικής Ένωσης πάνω στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, αυτή θα παράσχει περισσότερες επιλογές και επιχειρηματικές ευκαιρίες στις ΜΜΕ. Πολλές θα καταστούν ισχυρότερες και ανταγωνιστικότερες μέσω:

- Της εξάλειψης του συναλλαγματικού κινδύνου στις μεγάλες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο παρελθόν, οι μικρότερες αυτές εταιρίες δεν είχαν την ίδια πρόσβαση με τις μεγάλες εταιρίες σε χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση των κινήσεων των νομισμάτων.

- Του αυξημένου ανταγωνισμού στο τραπεζικό κλάδο και των χαμηλότερων επιτοκίων που θα επιτρέπουν στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να χρηματοδοτούν τις δραστηριότητες τους με ευνοϊκότερο κόστος από ότι στο παρελθόν.
- Της αντιμετώπισης της ζώνης του ευρώ ως μια εγχώρια αγορά. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα να πωλούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους σε μια κατά πολύ ευρύτερη ζώνη (οικονομίες κλίμακας) σε περισσότερους εν δυνάμει καταναλωτές. Με άλλα λόγια, οι εξαγωγές που συνήθως παρουσίαζαν δυσχέρειες θα μετατραπούν σε εγχώριες επιχειρηματικές δραστηριότητες με ελάχιστες δυσκολίες. Στην πορεία οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις θα ενθαρρυνθούν να ενσωματώσουν στις επιχειρηματικές στρατηγικές τους καινοτόμες και νέες τεχνικές λύσεις, προς όφελος ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Οικονομίας.

Από την άλλη πλευρά θα πρέπει να τονίσουμε και τις αρνητικές συνέπειες στις ΜΜΕ από την είσοδο στην ευρω-ζώνη. Υποστηρίζεται ότι οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα πληγούν άμεσα καθώς υστερούν έναντι των ευρωπαϊκών ΜΜΕ σε οργάνωση, μηχανογράφηση και προετοιμασία για το νέο νόμισμα, με αποτέλεσμα τα προϊόντα τους να μην είναι ανταγωνιστικά έναντι των προϊόντων των ευρωπαϊκών ΜΜΕ και να απολέσουν σημαντικό μερίδιο αγοράς εγχώριας και ευρωπαϊκής. Υποστηρίζεται ότι η Ελλάδα θα κατακλυστεί από ευρωπαϊκά προϊόντα ελκυστικότερα ως προς την τιμή στον καταναλωτή, ο οποίος θα μπορεί να προβαίνει σε σύγκριση των τιμών των προϊόντων και υπηρεσιών, επιλέγοντας την πιο συμφέρουσα λύση. Το γεγονός αυτό καθιστά επισφαλή τη θέση των

ελληνικών ΜΜΕ και επιτακτική ανάγκη την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό τους.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ - ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Οι μεγάλες εταιρίες, αυτές που δραστηριοποιούνται τόσο στην Ευρώπη όσο και σε άλλες χώρες, θα πρέπει να αλλάξουν τη λογιστική, την τιμολόγηση, την υποβολή εκθέσεων και όλη την οικονομική διαχείριση τους για το ευρώ, το αργότερο μέχρι την 1/1/2002.

Το μεγαλύτερο όφελος για τις μεγάλες είναι η μείωση του κόστους τους και η αύξηση της διοικητικής αποτελεσματικότητας τους. Η χρήση επιχειρηματικών πρακτικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με βάση το ευρώ θα επιτρέψει στις εταιρίες να συναλλάσσονται σε ένα μόνο νόμισμα, εντός της ζώνης ευρώ, και να μειώσουν το συνολικό αριθμό των νομισμάτων που χρησιμοποιούν για τις επιχειρηματικές συναλλαγές. Για μεγάλες εταιρίες με εκτεταμένα συστήματα πληροφόρησης και διαχείρισης, η έγκαιρη προετοιμασία για την μεταβίβαση θα συμβάλλει στην μείωση των σχετικών με την διοικητική μέριμνα δυσκολιών και των διοικητικών εμποδίων.

Θα διευκόλυνε επίσης την εσωτερική λογιστική και την υποβολή εκθέσεων παρέχοντας στις πολυεθνικές εταιρίες μια και μόνη ονομαστική αξία για όλες τις δραστηριότητες τους στη ζώνη του ευρώ. Για έργα που θα ολοκληρωθούν μετά το 2002, συνίσταται η χρησιμοποίηση του ευρώ από την αρχή ώστε να αποφευχθεί η μετατροπή του νομίσματος.

**ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΜΙΣΘΩΤΩΝ-ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ) ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΕΥΡΩ**

Με βάση την εμπειρία που υπάρχει ήδη και από άλλες χώρες - μέλη με περισσότερο "προνοητικούς" και "οργανωμένους" λαούς, οι ελεύθεροι επαγγελματίες καθυστερούν την μετάβαση τους στο ευρώ, δεδομένου ότι ασχολούνται, κατά κύριο λόγο, με τις εγχώριες αγορές. Με τη σειρά τους, οι περισσότεροι από τους πελάτες τους εξακολουθούν, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, να χρησιμοποιήσουν τα εθνικά νομίσματα.

Το ίδιο λοιπόν αναμένεται να συμβεί και στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι να κινηθούν στο "παρά πέντε". Όμως, οι περισσότερο "προβλεπτικοί" είναι καλό να αρχίσουν την προετοιμασία τους πριν από την λήξη της μεταβατικής περιόδου, προσαρμόζοντας σε ευρώ το λογιστήριο τους, τη φορολογική τους δήλωση και τις τιμολογήσεις που κάνουν.

Επιπρόσθετα η μετάβαση στο ευρώ θα αφήσει ανεπηρέαστη την αγοραστική δύναμη και το εισόδημα μισθωτών και συνταξιούχων, μια και το μόνο που θα συμβεί είναι η χρήση διαφορετικών νομισματικών υποδιαιρέσεων για αποδοχές, τιμές, παροχές κλπ. Ακόμα, οι σχετικές στρογγυλοποιήσεις που θα γίνουν έχει προβλεφθεί να μην δημιουργήσουν χαμένους και κερδισμένους. Ωστόσο, δεν πρέπει να δημιουργείται η εντύπωση ότι η συμμετοχή στη νομισματική ένωση - τόσο της Ελλάδας όσο και των υπόλοιπων χωρών - μελών θα σημαίνει και σύγκλιση των εισοδημάτων των Ευρωπαίων πολιτών. Αυτό μπορεί να αρχίσει να συμβαίνει μόνο σταδιακά και εφ' όσον οι χώρες - μέλη αποφασίζουν να προχωρήσουν σε ευρύτερη οικονομική ένωση.

Κατά την μεταβατική περίοδο (η οποία για τις υπόλοιπες 11 χώρες θα διαρκέσει από την 1/1/1999 έως την 31/12/2001 και για την Ελλάδα από την 1/1/2001 έως την 31/12/2001) οι ισχύουσες συμβάσεις και συμφωνίες για την παροχή μισθωτών υπηρεσιών παραμένουν σε εθνικά νομίσματα, εκτός εάν υπάρξει αμοιβαία συμφωνία για την χρήση του ευρώ. Για νέες συμφωνίες/ συμβάσεις που θα ξεκινήσουν κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να επιλέξουν τα εθνικά νομίσματα ή το ευρώ.

Συνιστάται, πάντως στους μισθωτούς και της χώρας μας να ανοίξουν κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου έναν τραπεζικό λογ/σμό σε ευρώ, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν και να εκτελούν πληρωμές σε ευρώ χωρίς να απαιτείται η μετατροπή στο εθνικό νόμισμα. Επίσης, χρήσιμο θα είναι να χρησιμοποιηθεί το ευρώ από την αρχή σε νέες συμβάσεις που θα ισχύουν και μετά το 2002 προκειμένου να αποφευχθούν περιττές μετατροπές νομισμάτων.

Επιπλέον, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, όλα τα σχετικά ποσά με τις συντάξεις θα συνεχίσουν να καταβάλλονται σε εθνικό νόμισμα ως υποδιαίρεσεις του ευρώ. Παρομοίως οι συνεισφορές στα συνταξιοδοτικά ταμεία θα παραμείνουν σε εθνικό νόμισμα.

Μετά, πάντως, την 1/1/2002 όταν θα εισαχθούν τα κέρματα και τα χαρτονομίσματα σε ευρώ, οι συντάξεις, όπως και οι μισθοί, θα είναι πλέον εκπεφρασμένες σε ευρώ, χωρίς αυτό να σημαίνει αλλαγή των όρων και των προϋποθέσεων.

Τέλος, σχετικά με το ζήτημα της αύξησης των εργαζομένων που αναζητούν θέσεις απασχόλησης σε άλλες χώρες, δεν θα υφίσταται τα πρώτα

χρόνια. Με την πάροδο του χρόνου, είναι όμως πιθανόν καθιστώντας εμφανέστερες τις μισθολογικές διαφορές και προσεγγίζοντας περισσότερο τις χώρες, η εισαγωγή του ευρώ να ενθαρρύνει την αναζήτηση απασχόλησης στο εξωτερικό και συνεπώς να προωθήσει την κυκλοφορία των εργαζομένων.

Παρόλα αυτά η μετακίνηση του εργατικού δυναμικού μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θα είναι και τόσο εύκολη αφού κάθε κράτος-μέλος έχει δική του γλώσσα, δικές του παραδόσεις, δική του θρησκεία και γενικότερα ξεχωριστό τρόπο ζωής και ο νεοφερμένος θα έχει προβλήματα προσαρμογής. Επιπλέον η προσπάθεια που γίνεται ώστε η Ευρώπη να μην έχει σύνορα ενδέχεται να έχει αφομοιωτική επίδραση στις συνήθειες κάθε λαού.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ-ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Οι αντιδράσεις των καταναλωτών όσον αφορά το ενιαίο νόμισμα δεν θα είναι κοινές.

- Οι ενθουσιώδες, συνήθως νέοι, με παιδεία και ευρωπαϊκό προσανατολισμό είναι συνηθισμένοι στα ταξίδια στο εξωτερικό, θα είναι ανυπόμονοι να χρησιμοποιήσουν το νέο νόμισμα, όσο το δυνατόν ταχύτερα και δεν θα αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες δυσκολίες.
- Οι πραγματιστές, θα αποδεχθούν το ευρώ, αλλά θα απαιτήσουν σαφή πληροφόρηση σχετικά με το πώς θα επιτευχθεί η μετάβαση.
- Οι συντηρητικοί, αντιτίθενται στην αλλαγή. Θα τους απασχολεί η πιθανότητα αύξησης των τιμών και θα απαιτήσουν να πεισθούν για τα

οφέλη που θα προσφέρει το ευρώ στην καθημερινή ζωή τους.

- Οι σκεπτικιστές. Θα έχουν αναστολές και θα απαιτήσουν απλές πληροφορίες και ειδική προσοχή. Αυτή η ομάδα θα περιλαμβάνει μεταξύ των άλλων τους ηλικιωμένους, τους αναλφάβητους καθώς και ειδικές κατηγορίες ατόμων όπως οι τυφλοί.

Δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι γυναίκες δεν είναι επαρκώς ενημερωμένες, ενώ είναι λιγότερο ευνοϊκά διακείμενες στο ευρώ από όσο οι άντρες. Είναι πιθανόν να απαιτήσουν συμπληρωματική πληροφόρηση.

Η μετάβαση στο ευρώ θα επηρεάσει με δυο τρόπους τους καταναλωτές - όσον αφορά τις συμφωνίες και συμβάσεις που υπογράφουν και τις αγορές που πραγματοποιούν. Κατά την μεταβατική περίοδο οι ήδη υπάρχουσες συμφωνίες και συμβάσεις θα εξακολουθούν να ισχύουν στα εθνικά νομίσματα, εκτός εάν υπάρχει αμοιβαία συμφωνία για χρησιμοποίηση του ευρώ. Όσον αφορά τις νέες συμφωνίες και συμβάσεις, οι καταναλωτές μπορούν να επιλέξουν είτε το εθνικό νόμισμα είτε το ευρώ.

Οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν σαφείς πληροφορίες από δημόσιους οργανισμούς, καταστήματα και επιχειρήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσει πρακτικά η μετάβαση, καθώς και πλήρη διαφάνεια στη μετατροπή των τιμών αγαθών και υπηρεσιών.

Τα κυριότερα οφέλη για τους καταναλωτές είναι τα εξής:

- Μείωση του κόστους συναλλαγών θα οδηγήσει σε χαμηλότερες τιμές προϊόντων και υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η τιμολόγηση των προϊόντων σε ενιαίο νόμισμα σε όλες τις χώρες θα επιτρέπει στους καταναλωτές να συγκρίνουν τις τιμές και να ελέγχουν

ευκολότερα τις περιπτώσεις κερδοσκοπίας.

- Η αποκλιμάκωση των επιτοκίων, που θα επέλθει λόγω της σταθερότητας του νομίσματος, θα μειώσει το κόστος των στεγαστικών δανείων και της καταναλωτικής πίστης και θα διευρύνει κατά συνέπεια την αγοραστική δύναμη και τις δυνατότητες προγραμματισμού των νοικοκυριών.
- Εξαλείφονται όλες οι διαδικασίες ανταλλαγής νομισμάτων που είναι συνδεδεμένες με τα ταξίδια, τις σπουδές και γενικά τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτός από το χρηματικό κόστος αυτών των συναλλαγών, επέρχεται και μια σημαντική εξοικονόμηση χρόνου και γραφειοκρατικής ταλαιπωρίας των πολιτών.
- Ο περιορισμός των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των κρατών-μελών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ διαμορφώνει προοπτικές μονίμων φορολογικών ελαφρύνσεων, πράγμα που θα οδηγήσει σε αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των καταναλωτών και κατά συνέπεια της ευημερίας τους.

Συμπέρασμα:

Τα παραπάνω οφέλη είναι προφανή για όλους τους πολίτες της Ένωσης. Είναι όμως ακόμη πιο σημαντικά για τους πολίτες της χώρας μας, οι οποίοι θα γίνουν ισότιμοι συμμετοχοί μιας μεγάλης οικονομικής και εμπορικής δύναμης που το νόμισμα της θα έχει παγκόσμια εμβέλεια, ευρωστία και ζήτηση.

Αντίθετα η μετατροπή δραχμικών ποσών σε ευρώ και αντίστοιχα, σε συνδυασμό με την μέθοδο στρογγυλοποίησης θα δημιουργήσει μεγάλα προβλήματα για τον καταναλωτή στις καθημερινές συναλλαγές και θα δώσει αφορμή, ως συνήθως, σε αδικαιολόγητες αυξήσεις των τιμών των αγαθών. Η

τιμή μιας εφημερίδας για παράδειγμα σε ευρώ εφόσον η αμετάκλητη τιμή μετατροπής της δραχμής είναι 340,75, θα είναι 0,73367515333 ευρώ, έτσι μετά την στρογγυλοποίηση θα είναι 0,73 ευρώ. Παρόμοιοι πολύπλοκοι υπολογισμοί θα απαιτούνται για κάθε συναλλαγή, με αποτέλεσμα η αγορά προϊόντων μικρής αξίας χωρίς τη χρήση ταμειακών μηχανών (σε περίπτερα, λαϊκές αγορές, πανηγύρια κτλ.) να κρύβει μεγάλους κινδύνους για όλους μας, ιδίως μάλιστα για άτομα ηλικιωμένα ή με χαμηλή μόρφωση.

ΠΟΙΕΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ;

Μια πολύ ευρύτερη και με βάθος κεφαλαιαγορά χωρίς συναλλαγματικούς κινδύνους, θα αυξήσει τις διασυνδυασμένες συναλλαγές σε μετοχές, σε ομόλογα, σε μακροπρόθεσμα χρεόγραφα, κλπ. καθώς οι αποδόσεις τους στα κράτη - μέλη της ΟΝΕ θα τείνουν να συγκλίνουν γεγονός που θα ενισχύσει τη διαδικασία περιορισμού της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης δηλαδή τη στροφή από τον τραπεζικό δανεισμό στην απευθείας άντληση κεφαλαίων από την κεφαλαιαγορά. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της δραστηριότητας των εμπορικών τραπεζών στην αγορά δανείων και την αντίστοιχη επέκταση των εργασιών των τραπεζών επενδύσεων. Με την υιοθέτηση του ευρώ, είναι φυσικό να αναμένεται σε πρώτη φάση ότι οι συναλλαγές σε ορισμένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες που σήμερα αποτελούν ένα σημαντικό ποσοστό της δραστηριότητας των τραπεζών με ανάλογη συμμετοχή στα έσοδα τους όπως οι αγοραπωλησίες μεταξύ των ευρωπαϊκών νομισμάτων και των παράγωγων προϊόντων που βασίζονται σε αυτά, π.χ. τα προθεσμιακά συμβόλαια και τα

δικαιώματα αγοραπωλησίας συναλλάγματος θα παύσουν να υφίστανται.

Επιπλέον οι τράπεζες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν και το κόστος μετάβασης, εγχείρημα το οποίο θα απαιτήσει γιγαντιαίες προσπάθειες από την πλευρά των τραπεζών. Η εισαγωγή του ευρώ επιβάλλει στις τράπεζες να αλλάξουν τα συστήματα πληροφορικής και το λογισμικό τους, να μετατρέψουν τον μηχανολογικό εξοπλισμό π.χ. τα ΑΤΜ και τις μηχανές διαλογής, να μετατρέψουν τους λογαριασμούς των πελατών τους και να μετεκπαιδεύσουν κατάλληλα το προσωπικό ώστε να ανταπεξέρχεται στις αυξημένες απαιτήσεις. Με την εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου τα χρηματοοικονομικά προϊόντα υποκαθίστανται ευκολότερα μεταξύ τους με αποτέλεσμα να οξύνεται ο ανταγωνισμός.

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζικών ομίλων εντείνεται καθώς επικρατεί στην τραπεζική αγορά διαφάνεια ανάμεσα στις διάφορες χώρες-μέλη όσον αφορά τις τιμές μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Οι νέες συνθήκες ανταγωνισμού που δημιουργούνται έχουν ως αποτέλεσμα μερικές τράπεζες να βγουν κερδισμένες και άλλες ζημιωμένες. Ο τραπεζικός τομέας στο σύνολο του πάντως θα βγει κερδισμένος καθώς οι μεγάλες τράπεζες έχουν την δυνατότητα να επωφεληθούν από τις οικονομίες κλίμακος και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο επεκτείνοντας τις εργασίες χονδρικής σε σειρά από νέα τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες προς τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Όσον αφορά τις τραπεζικές εργασίες λιανικής οι επιπτώσεις της υιοθέτησης ενιαίου νομίσματος στον ανταγωνισμό θα είναι μάλλον περιορισμένες για κάποιο σχετικά βραχύ χρονικό διάστημα. Οι εγχώριες τράπεζες θα εξακολουθήσουν να πλεονεκτούν επειδή διαθέτουν πιο

εκτεταμένο, σε σύγκριση με τις ξένες, δίκτυο καταστημάτων, ευκολότερη πρόσβαση στους πελάτες και καλύτερη γνώση των τοπικών συνθηκών γεγονός που επιτρέπει την πληρέστερη και οικονομικότερη εξυπηρέτηση των πελατών τους. Για τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι ανταγωνιστικά θα δημιουργηθούν ευκαιρίες για εναλλακτικές πηγές εσόδων, με την προσφορά νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι προοπτικές αυτές θα πρέπει βέβαια να εξεταστούν στο πλαίσιο των ευκαιριών που θα δημιουργηθούν και των ωφελειών που θα προκύψουν από την νομισματική ένωση για το σύνολο του τραπεζικού τομέα. Ασφαλώς δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι ο κλάδος των τραπεζών πάντα υποστήριζε θερμά την εισαγωγή ενιαίου νομίσματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μετάβαση στο ΕΥΡΩ αναμένεται ότι θα επηρεάσει ευνοϊκά τη συνολική δυναμική ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας και οι τράπεζες που διαμεσολαβούν ανάμεσα στους αποταμιευτές και τους επενδυτές ασφαλώς θα αποκομίσουν σημαντικά οφέλη από μία ισχυρή ευρωπαϊκή οικονομία. Η αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας και των συναλλαγών καθώς και η εισαγωγή νέων προϊόντων βεβαίως θα τείνουν να οδηγήσουν σε άνοδο των εσόδων των τραπεζών.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα τελευταία χρόνια η εισαγωγή νέων χρηματοπιστωτικών προϊόντων είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα του ανταγωνισμού που αναπτύσσεται λόγω της παγκοσμιοποίησης και ενοποίησης των αγορών χρήματος και κεφαλαίου σε διεθνές επίπεδο αλλά και της αυξημένης ζήτησης για περισσότερο εξειδικευμένα προϊόντα. Επομένως θα πρέπει να αναμένεται ότι η εισαγωγή του ΕΥΡΩ θα οδηγήσει τουλάχιστον μακροχρόνια σε αύξηση των εσόδων των τραπεζικών ομίλων σε ευρωπαϊκό

επίπεδο.

ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ

Το τραπεζικό περιβάλλον

Η εισαγωγή του Ευρώ αναμένεται ότι θα επιφέρει σταδιακά μεταβολές στη δομή και λειτουργία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο τραπεζικός τομέας είναι αυτός που θα αντιμετωπίσει πρώτος τις πιο σημαντικές αλλαγές από την καθιέρωση του Ευρώ.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 παρατηρούμε σε διεθνές επίπεδο μεγάλη κινητικότητα στις αγορές χρήματος, όπου δραστηριοποιούνται οι τράπεζες. Σε Ευρώπη, Ιαπωνία και Ηνωμένες Πολιτείες παρατηρούμε:

- Εξαγορές ή συγχωνεύσεις τραπεζών.
- Μεταβολές στις πηγές εσόδων.
- Μείωση του κόστους παροχής τραπεζικών υπηρεσιών.
- Ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών.

Πολλές εταιρίες έχουν αρχίσει να προσφέρουν δάνεια για απόκτηση των προϊόντων τους (π.χ. αυτοκίνητα), μπαίνοντας έτσι σ' έναν κατεξοχήν «τραπεζικό» τομέα, στον τομέα των χορηγήσεων.

Ασφαλιστικές εταιρίες, Χρηματοστηριακές εταιρίες, όπως επίσης και εταιρίες Αμοιβαίων Κεφαλαίων προσφέρουν στους πελάτες τους επενδυτικά προϊόντα με ευνοϊκότερους όρους από αυτούς των καταθετικών προϊόντων των τραπεζών, με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος των κεφαλαίων που ήταν κατατεθειμένα στις τράπεζες να έχουν διαρρεύσει προς αυτές.

Οι τράπεζες στην προσπάθεια τους να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων που έχουν από τους «νέους παίκτες» της αγοράς, αναπτύσσουν νέα προϊόντα (κυρίως προϊόντα διαμεσολάβησης), προκειμένου να εκμεταλλευτούν το πελατολόγιο τους, καθώς επίσης και το δίκτυο των καταστημάτων τους.

Στο τέλος της δεκαετίας του 90, όλοι έχουμε καταλάβει το πόσο άμεσα είναι συνδεδεμένη η ελληνική αγορά με την παγκόσμια αγορά.

ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ.

Στο προηγούμενο κεφάλαιο είδαμε τις αλλαγές που θα προκύψουν στις διάφορες τραπεζικές δραστηριότητες από την καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος. Οι αλλαγές αυτές θα επιφέρουν κόστος στις τράπεζες αλλά και πολλαπλά οφέλη.

1. Κόστος τραπεζών από την καθιέρωση του Ευρώ

Το κόστος που συνεπάγεται για τις τράπεζες η εισαγωγή του Ευρώ μπορεί να χωριστεί σε:

- Κόστος προσαρμογής.
- Κόστος από μείωση εσόδων.
- Κόστος συγκέντρωσης και απόσυρσης των εθνικών χαρτονομισμάτων και κερμάτων.
- Κόστος προσαρμογής:

Το κόστος προσαρμογής των τραπεζών στο νέο νόμισμα συνίσταται:

- Στην προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής, των συστημάτων πληρωμών, των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών.

Όλα τα συστήματα πληροφορικής αλλά και τα μέσα συναλλαγών πρέπει να αλλάξουν. Οι αλλαγές είναι μεγάλες και το κόστος τους δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί ακόμη.

- Στη μετατροπή των συμβάσεων.

Η αρχή διατήρησης των συμβάσεων δίνει νομική κάλυψη στις τράπεζες, θα πρέπει όμως το συντομότερο δυνατόν να μετατραπούν όλες οι συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται το νόμισμα της χώρας μας σε καινούργιες, όπου θα αναφέρεται το Ευρώ.

Επίσης θα πρέπει να αλλαχθούν και όλα τα έντυπα που αναφέρουν τη λέξη δραχμή.

- Στην ενημέρωση του προσωπικού αλλά και της πελατείας.

Η ενημέρωση του προσωπικού είναι κάτι που οι τράπεζες έγκαιρα θα πρέπει να φροντίσουν, προκειμένου να περάσουμε στην εποχή του Ευρώ. Με την καθιέρωση του νέου νομίσματος τα καταστήματα των τραπεζών θα δέχονται αμέτρητες ερωτήσεις από τους πελάτες, οι οποίοι θα βρίσκουν την τράπεζα σαν καταλληλότερη πηγή ενημέρωσης για το ευρώ. Αυτό βέβαια σημαίνει μεγάλη καθυστέρηση στις συναλλαγές και απασχόληση του προσωπικού.

- Κόστος από μείωση εσόδων

Το κόστος από τη μείωση των εσόδων των τραπεζών θα προέλθει από:

- Τη μείωση προμηθειών από αγοραπωλησία συναλλάγματος.
- Τη μείωση των εσόδων από τις λειτουργίες ως ανταποκρίτρια τράπεζα.

- Τη μείωση των προμηθειών από εργασίες κάλυψης κινδύνου (νομισμάτων, επιτοκίων).
- Κόστος συγκέντρωσης και απόσυρσης των εθνικών χαρτονομισμάτων και κερμάτων.

Το κόστος συλλογής, απόσυρσης και αντικατάστασης κερμάτων και χαρτονομισμάτων προβλέπεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι τα κέρματα που κυκλοφορούν στην Ελλάδα και πρέπει να αποσυρθούν έχουν βάρος περίπου 15.000 τόνους.

2. Οφέλη τραπεζών από την καθιέρωση του Ευρώ

Αν και το κόστος που συνεπάγεται η εφαρμογή του Ευρώ είναι πολλαπλό, ωστόσο αναμένεται ότι σε μακροπρόθεσμη βάση θα προκύψουν και σημαντικότερα οφέλη τόσο από τη διεύρυνση όσο και από την εμπάθυνση των Ευρωπαϊκών αγορών.

Συγκεκριμένα:

- Η σταθερότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος
- Η οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης
- Ο μικρός πληθωρισμός
- Τα χαμηλά επιτόκια
- Η διαφάνεια στην αγορά

θα αποτελέσουν αναμφίβολα ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό περιβάλλον για τις τράπεζες που θα παραμείνουν εύρωστες και ανταγωνιστικές.

Τραπεζικές υπηρεσίες και προϊόντα

Απ' όλα όσα προαναφέρθηκαν βλέπουμε λοιπόν ότι η «επόμενη μέρα» από την εφαρμογή του Ευρώ θα επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις τραπεζικές υπηρεσίες.

Συγκεκριμένα αναμένεται:

- Συρρίκνωση των εργασιών επί προϊόντων συναλλάγματος.
- Μείωση κόστους συναλλαγών λόγω εξάλειψης του κινδύνου αλλαγής ισοτιμίας.
- Επανασχεδιασμός υπηρεσιών χορηγήσεων (δάνεια σταθερού επιτοκίου, δανεισμός σε Ευρώ).
- Ανάπτυξη του private banking.
- Περιορισμός των δραστηριοτήτων Dealing Room.
- Έντονος ανταγωνισμός στις εργασίες επενδυτικής τραπεζικής (όπως αναδοχές, θεματοφυλακή, χρηματοδότηση μεγάλων έργων, παροχή συμβουλών, σύνθετες τραπεζικές υπηρεσίες).

Όπως είναι φυσικό και στα προϊόντα που οι τράπεζες προσφέρουν σήμερα θα υπάρξουν μεγάλες αλλαγές. Θα παρατηρηθεί περιορισμός της ζήτησης σε μια σειρά προϊόντων, ενώ θα αυξηθεί η ζήτηση σε κάποια άλλα. Θα έχουμε επίσης και μια σειρά από νέα πρωτοποριακά προϊόντα που θα εμφανιστούν στην ευρωπαϊκή τραπεζική αγορά.

Συγκεκριμένα αναμένεται:

- Ενοποίηση και τυποποίηση προϊόντων στις χώρες της Ζώνης Ευρώ.

- Αύξηση της ζήτησης ομολόγων σταθερού επιτοκίου σε Ευρώ. Οι αγορές των ομολόγων αναμένεται να διευρυνθούν και μια από τις σοβαρότερες επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι να καταφέρει να επιβάλλει το Ευρώ ως νόμισμα διαφύλαξης του πλούτου των ιδιωτών και των κρατών, ένα ρόλο που σήμερα έχει το δολάριο Η.Π.Α.
- Αύξηση της ζήτησης παράγωγων προϊόντων με ταυτόχρονη αύξηση και της προσφοράς τέτοιων προϊόντων από τις Ευρωπαϊκές Τράπεζες.
- Αύξηση των χρηματιστηριακών πράξεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.
- Έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών στα προϊόντα διαμεσολάβησης.
- Αλλαγές στους όρους και στις συμβάσεις δανείων, εγγυητικών επιστολών.

Τα παρακάτω θα μας βοηθήσουν να καταλάβουμε το Νέο Τραπεζικό Τοπίο που θα εμφανιστεί την «επόμενη μέρα».

- Διευρύνεται η αγορά για τις επιχειρήσεις.
- Δεν υπάρχει συναλλαγματικός κίνδυνος.
- Οι επιχειρήσεις συνεργάζονται ελεύθερα με όποια τράπεζα θέλουν στην Ε.Ε

ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

- Μειώνεται το κόστος των τραπεζικών εργασιών.
- Μειώνεται το κόστος διασφάλισης έναντι κινδύνων.

**ΜΕΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ/ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

- Καθιερώνονται συστήματα εκκαθάρισης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο
- Αναπτύσσονται από τις τράπεζες συστήματα με κέντρο τον πελάτη
- Οι επιχειρήσεις «δένονται» με τις τράπεζες μέσα από πακέτα παροχής υπηρεσιών.

ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Η ανάγκη επιβίωσης των τραπεζών οδηγεί σε:

- Έλεγχο των δαπανών τους.
- Συγχωνεύσεις.
- Στρατηγικές συμμαχίες με ξένες τράπεζες ή επέκταση τους εκτός Ελλάδας.

ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Συνεπώς:

Ο αυξανόμενος μεταξύ των τραπεζών ανταγωνισμός θα οδηγήσει σε ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών αλλά και σε λιγότερα και ισχυρότερα πιστωτικά ιδρύματα.

ΤΕΛΙΚΗ ΦΑΣΗ 1.1.2002 - 28.2.2002 ΤΟ ΕΥΡΩ ΕΡΧΕΤΑΙ

Από την 1.1.2002 εισάγονται στην αγορά χαρτονομίσματα και κέρματα σε Ευρώ και ξεκινά η διαδικασία απόσυρσης των δραχμών, οι οποίες κυκλοφορούν παράλληλα με το νέο νόμισμα.

Η φάση αυτή θα κρατήσει το πολύ δυο μήνες, αλλά κάθε χώρα μπορεί να συντμήσει τη διάρκεια της. Το αργότερο όμως μέχρι την 1η Μαρτίου του

2002 θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η απόσυρση των εθνικών νομισμάτων, τα οποία παύουν πια να αποτελούν νόμιμο χρήμα.

Στη φάση αυτή οι τραπεζικές εργασίες γίνονται σε Ευρώ ή δραχμές, με κάποιες ιδιαιτερότητες που θα δούμε αμέσως.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Όλοι οι λογαριασμοί δραχμικών καταθέσεων μετατρέπονται στη φάση αυτή σε Ευρώ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου απόσυρσης θα γίνονται αποδεκτές καταθέσεις σε δραχμές και σε Ευρώ, αλλά οι αναλήψεις σε δραχμές θα αποθαρρύνονται προκειμένου να συγκεντρωθούν και να αποσυρθούν τα κέρματα και τα χαρτονομίσματα του εθνικού μας νομίσματος.

Οι τόκοι των λογαριασμών υπολογίζονται και λογίζονται σε ευρώ και οι εκτυπώσεις σε βιβλιάρια καταθέσεων και αντίγραφα κίνησης λογ/σμού θα είναι σε Ευρώ.

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Όλοι οι χορηγητικοί λογαριασμοί μετατρέπονται σε Ευρώ. Κάθε νέο δάνειο γίνεται πια μόνο σε Ευρώ. Σε Ευρώ υπολογίζονται οι δόσεις των δανείων, όπως και κάθε άλλο στοιχείο. Τα δάνεια σε συνάλλαγμα αναμένεται να περιοριστούν σημαντικά.

ΕΝΤΟΛΕΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ, ΕΝΤΟΛΕΣ, ΕΠΙΤΑΓΕΣ)

Όλες οι συναλλαγές από την πρώτη μέρα της τελικής φάσης θα

εκφράζονται σε Ευρώ.

Συνεπώς όλα τα εμβάσματα, οι εντολές και οι επιταγές θα πραγματοποιούνται στο ενιαίο νόμισμα.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις επιταγές που θα εμφανίζονται στα καταστήματα και θα είναι συμπληρωμένες σε δραχμές. Αυτό κυρίως θα συμβαίνει επειδή η συμπλήρωση της επιταγής θα έχει γίνει το προηγούμενο έτος (πριν την 1.1.2002) όταν η χρησιμοποίηση της δραχμής στο νόμισμα της επιταγής ήταν φυσιολογική (μεταχρονολογημένες).

Οι επιταγές αυτές σύμφωνα με τα ισχύοντα είναι άκυρες, καθώς είναι υποχρεωτική η αναγραφή του ποσού σε ευρώ.

ΚΑΡΤΕΣ

Με την έναρξη της τρίτης φάσης θα αρχίσουν να ισχύουν τα παρακάτω:

- Οι εκδόσεις νέων καρτών θα γίνονται σε Ευρώ.
- Τα δραχμικά χρεωστικά και πιστωτικά υπόλοιπα μετατρέπονται σε Ευρώ.
- Τα αντίγραφα λογαριασμών θα είναι εκφρασμένα σε Ευρώ.
- Οι αναλήψεις μετρητών από ΑΤΜ'ς θα γίνονται σε Ευρώ και Δραχμές ενώ η επεξεργασία των συναλλαγών θα γίνεται μόνο σε Ευρώ.

Από 1.3.2002 όμως και μετά...

Το ευρώ είναι το μοναδικό νόμισμα με το οποίο μπορεί να κάνει κανείς, αποκλειστικά και μόνο μ' αυτό, όλες τις πράξεις που κάνει σήμερα με τη δραχμή.

Η δραχμή πια δεν έχει ισχύ στις συναλλαγές και μόνο η Τράπεζα της

Ελλάδος συνεχίζει να ανταλλάσσει το «παλιό εθνικό μας νόμισμα» με Ευρώ.

Από 1.3.2002 η δραχμή φεύγει...

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Πως θα επηρεάσει το ευρώ τη συμπεριφορά της Σοφοκλέους; θα αποτελέσει αφετηρία ανόδου ή θα δημιουργήσει εντονότερες πιέσεις στην αγορά; Η εφαρμογή του ευρώ θα προσελκύσει νέα κεφάλαια ή θα αποθαρρύνει ακόμη και τους Έλληνες επενδυτές; Οι επιχειρήσεις και η ελληνική οικονομία θα έχουν εισέλθει σε τροχιά σταθερής και υγιούς ανάπτυξης ή θα κλονιστούν από τον ευρωπαϊκό ανταγωνισμό;

Η απάντηση σε αυτά τα ερωτήματα σε 1^η φάση είναι αισιόδοξη. Παρόλα αυτά αν και το ευρώ ωφελεί το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) δεν είναι πανάκεια...

Ο πυρήνας άλλωστε, μιας ανοδικής πορείας της Σοφοκλέους είναι η αναβάθμιση της σε ανεπτυγμένη αγορά και η μείωση των επιτοκίων έως το τέλος του χρόνου. Δυο παράγοντες που συνθέτουν την κινητήρια δύναμη της αγοράς και παράλληλα προσελκύουν και το ενδιαφέρον των ξένων επενδυτών.

Βεβαίως, θα ήταν σφάλμα αν πιστέψει κανείς ότι το ευρώ συνιστά τον από μηχανής θεό που θα επιλύσει αυτόματα όλα τα προβλήματα της ελληνικής αγοράς και να την καταστήσει ελκυστική στα ξένα Funds.

Αντιθέτως, οι ξένοι επενδυτές, οι οποίοι θα τροφοδοτήσουν την αγορά με την ρευστότητα που χρειάζεται για να κινηθεί ανοδικά, δεν θα αρκестούν στο κριτήριο του ενιαίου νομίσματος, αλλά στο αν η Σοφοκλέους είναι φθηνή.

Την ίδια στιγμή όμως, θα βελτιώνονται τα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, ενώ οι επιχειρήσεις θα αποδύονται σε έντονες προσπάθειες εκσυγχρονισμού τους προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον ευρωπαϊκό ανταγωνισμό και άρα θα τεθούν σε αναπτυξιακή τροχιά συμπαρασύροντας σε άνοδο και το χρηματιστήριο.

Ωφελημένοι λοιπόν θα βγουν οι επενδυτές αξιών αφού το ενιαίο νόμισμα καθιστά την ευρωπαϊκή αγορά μια ευρύτατη περιοχή για ανάπτυξη επενδυτικών ευκαιριών, χωρίς συναλλαγματικό κίνδυνο ή κόστος για την κάλυψη του.

Υπάρχει όμως και η αντίθετη άποψη, η οποία υποστηρίζει ότι οι ελληνικές εταιρίες θα υστερούν στον ανταγωνισμό με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές, καθώς στα επίπεδα που βρίσκονται σήμερα είναι μάλλον ακριβές. Άρα η σύγκριση θα είναι το μέσον αυτό που θα πιέσει προς τα κάτω τις τιμές των ελληνικών μετοχών προκειμένου να σχηματίσουν ισορροπία με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές.

Πιο συγκεκριμένα όμως: Ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στα ομόλογα, που ήδη θα έχουμε αγοράσει; Η απάντηση είναι ότι τα κρατικά ομόλογα που κατέχουμε σήμερα μπορούν να επανανταλλάσσονται με ομόλογα σε ευρώ. Η αξία τους, όμως δεν θα αλλάξει, ούτε οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό όπως τα επιτόκια ή οι ημερομηνίες λήξης. Μέχρι την 1/1/2002, θα μπορούμε να αγοράζουμε και να πωλούμε κρατικά ομόλογα σε εθνικά νομίσματα με βάση τις αμετάκλητες τιμές μετατροπής τους σε ευρώ.

Τι θα συμβεί όμως με τις μετοχές και τις συμμετοχές σε κεφάλαια επενδύσεων;

Είναι βέβαιον ότι η μετάβαση στο ευρώ δεν θα έχει επιπτώσεις στην αξία των μετοχών και των συμμετοχών σε κεφάλαια επενδύσεων.

Κατά την μετατροπή του εθνικού μας νομίσματος σε ευρώ, μόνον οι αριθμοί θα αλλάξουν, αλλά η αγοραστική δύναμη των διαθέσιμων μας θα παραμείνει η ίδια. Η μετατροπή θα πραγματοποιείται στην τιμή μετατροπής μεταξύ του ευρώ και του εθνικού νομίσματος.

Ορισμένες τράπεζες και κεφαλαιαγορές παρέχουν ήδη υπηρεσίες σε ευρώ από το 1999. Αυτό σημαίνει ότι έχει καταστεί δυνατή η διαπραγμάτευση σε ευρώ για ορισμένες μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια πριν το 2002. Ομοίως ορισμένες εταιρίες θα επιλέξουν να μετατρέψουν τα νόμιμα κεφάλαια τους σε ευρώ και να καταβάλλουν τα μερίσματα τους σε ευρώ πριν από το 2002.

Οι αλλαγές αυτές δεν αφορούν τους κατόχους τίτλων εφόσον αρμόδιες για την μετατροπή οποιονδήποτε συναφών πληρωμών σε ευρώ σε εθνικό νόμισμα, και αντίστροφα, θα είναι οι τράπεζες. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι κάτοχοι τίτλων θα λαμβάνουν τα πριμ τους στο νόμισμα που έχουν επιλέξει για λογαριασμό τους (σε ευρώ ή εθνικό νόμισμα).

Επιπλέον εξαιτίας της συμμετοχής στην νομισματική ένωση μπορεί να δημιουργηθεί μια νέα αγορά κρατικών τίτλων και να εμφανιστούν καινούργια χρηματοοικονομικά προϊόντα, ώστε οι Έλληνες αποταμιευτές και επενδυτές να έχουν στη διάθεση τους περισσότερες επιλογές.

Ένα ενιαίο νόμισμα θα ενθαρρύνει αποτελεσματικότερες, πιο ολοκληρωμένες αγορές με ισχυρότερες χρηματοοικονομικές ροές (ρευστότητα) και χαμηλότερο χρηματοδοτικό κόστος για τους δανειολήπτες. Η ανακοίνωση τον Ιούλιο του 1998 μιας νέας εταιρικής σχέσης μεταξύ των

χρηματιστηρίων του Λονδίνου και της Φρανκφούρτης αποτέλεσε το πρώτο σημαντικό βήμα για τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού χρηματιστηρίου. Μπορεί μάλιστα να αναμένεται περαιτέρω ενοποίηση μεταξύ των 32 χρηματιστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια οι αγορές κρατικών ομολόγων θα μετασχηματιστούν σύντομα σε μια ενιαία αγορά ευρωπαϊκών ομολόγων.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Θετικές θα είναι οι επιδράσεις πάνω σε έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της οικονομίας, τον τουρισμό. Και αυτό γιατί η χρήση των διαφόρων ευρωπαϊκών νομισμάτων αποτελεί αιτία προβλημάτων και απωλειών κατά την ανταλλαγή των νομισμάτων αυτών όπως οι αλληπάλληλες τραπεζικές προμήθειες, οι διακυμάνσεις ισοτιμιών, το κόστος γραφειοκρατικών διαδικασιών που αποβαίνουν τελικά εις βάρος του τουρίστα - καταναλωτή. Ο τουρίστας χάνει χρήματα, συχνά και χρόνο και αισθάνεται ανασφάλεια.

Για παράδειγμα ένα άτομο που ξεκινά σήμερα από το Παρίσι έχοντας μαζί του 1000 φράγκα και αλλάζει χρήματα σε κάθε ένα από τα 15 κράτη-μέλη, όταν θα επιστρέψει στη Γαλλία θα έχει 500 φράγκα λιγότερα χωρίς να κάνει ούτε μια αγορά. Η εμφάνιση του ευρώ θα εξαλείψει το κόστος αυτό.

Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν εκτιμήσει ότι εντός των 10-15 προσεχών ετών η τουριστική ζήτηση στην Ευρώπη θα αυξηθεί κατά 30% και ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες της αύξησης αυτής αναμένεται να είναι η εισαγωγή του ευρώ.

Η Ελλάδα θα επωφεληθεί από όλες τις θετικές επιδράσεις του ευρώ. Η

ευρωπαϊκή και παγκόσμια τουριστική αγορά θα γίνει διαυγέστερη και έτσι θα μπορεί να αξιολογηθεί και να αναδειχθεί η ικανοποιητική σχέση ποιότητας / τιμής που χαρακτηρίζει το προϊόν του ελληνικού τουρισμού. Παράλληλα ο Έλληνας τουριστικός επιχειρηματίας θα απαλλαγεί από το άγχος της εισαγόμενα αγαθά και τις προσφερόμενες στους τουρ - σπερρέϊτορ τιμές. Οι δε τουρ σπερρέϊτορ δεν θα είναι πια δυνατό να αυξάνουν τα περιθώρια του κέρδους τους, κερδοσκοπώντας με προαγορές δραχμών, ή επωφελούμενοι υποτίμησης ή διολίσθησης σε περιόδους που οι τιμές των τουριστικών υπηρεσιών έχουν πια συμφωνηθεί συμβατικά και δεν μπορούν να αλλάξουν.

Ακόμη δρώντας σε ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον υπό τον έλεγχο της κεντρικής ευρωπαϊκής τράπεζας, θα μπορεί πλέον να προγραμματίζει επενδύσεις και σχέδια δράσης με στόχο την αναβάθμιση των υπηρεσιών του.

Η δυναμική του ευρώ για τον τουριστικό τομέα είναι αναμφίβολα θετική, εάν μάλιστα ληφθούν υπόψιν και οι εφαρμοζόμενες πολιτικές και τα διατιθέμενα κονδύλια για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του.

Θα πρέπει όμως να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη προσαρμογή της ελληνικής τουριστικής προσφοράς στις συναλλαγές σε ευρώ, και ιδίως στην προσαρμογή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων των διαφόρων τουριστικών κλάδων κάτι που ο ΕΟΤ επιδιώκει μέσω ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων και άλλων ενημέρωτικών δράσεων.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Αποτελεσματικές και ανταγωνιστικές ναυτιλιακές υπηρεσίες είναι για

την ευρωπαϊκή ένωση μέγιστης σημασίας. Υπενθυμίζεται ότι η Ε.Ε. αποτελεί την προέλευση ή τον προορισμό περίπου του 25% του παγκόσμιου εμπορίου, ενώ το 90% του κοινοτικού εμπορίου διακινείται δια θαλάσσης.

Αναφορικά με το ευρώ η εισαγωγή του θα καταστήσει αναγκαίες τεχνικές και στρατηγικές αποφάσεις για το μέλλον των ναυτιλιακών εταιριών και θα συνεπάγεται σίγουρα νέες επενδυτικές δαπάνες.

Αλλά δεν θα πρέπει, λόγω των δυσκολιών της μετάβασης στο νέο νόμισμα, να παραγνωρισθούν τα οφέλη τα οποία θα επιφέρει:

- Δημιουργία μιας ζώνης νομισματικής και οικονομικής σταθερότητας, που θα δημιουργήσει επενδύσεις, ανάπτυξη και απασχόληση.
- Αύξηση του διασυνοριακού εμπορίου και των επενδύσεων χάρη στην εξαφάνιση των συναλλαγματικών ισοτιμιών.
- Καλύτερη εκμετάλλευση των ευκαιριών που δημιουργεί η ενιαία αγορά.
- Κέρδος από την εξάλειψη του κόστους των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα.

Η επιτροπή εκτιμά ότι το κόστος αυτό κυμαίνεται από 0,5% έως 1,0% του ΑΕΠ και βαρύνει περισσότερο τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Αυτά ισχύουν και για την ναυτιλία, έστω και αν εκτιμάται ότι η ανταγωνιστικότητα της ναυτιλίας δεν θα επηρεαστεί από το ευρώ τόσο όσο οι υπόλοιποι τομείς της οικονομίας. Το ότι οι κύριες συναλλαγές στον τομέα αυτό γίνονται, και θα εξακολουθήσουν να γίνονται, σε δολάρια δεν πρέπει να αποκρύψει το γεγονός ότι για όλες τις σχέσεις τους με την ένωση και τις εταιρίες της (ελλιμενισμός, επισκευές / ναυπηγήσεις, αγορές / προμήθειες κτλ) οι συναλλαγές θα εκφράζονται σε ευρώ.

Ως προς τα θέματα αυτά, η βελτίωση θα είναι εμφανέστερη για τις

ναυτιλιακές επιχειρήσεις των κρατών μελών του ευρώ, καθότι θα λειτουργούν κυρίως με δυο νομίσματα, το δολάριο και το ευρώ, και όχι με περισσότερα, όπως συχνά συμβαίνει τώρα (π.χ. οι εφοπλιστικές εταιρίες της νότιας Ευρώπης, οι οποίες ασχολούνται με τις μεταφορές προσώπων και φορτίων στην περιοχή θεωρούν ότι το ευρώ θα έχει θετικό αποτέλεσμα λόγω της αποφυγής πρόσθετων κόστους συναλλαγών, που προκαλεί η τωρινή αστάθεια των νομισμάτων των κρατών μελών της μεσογείου).

Οι ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις είχαν την δυνατότητα να χρησιμοποιούν το ευρώ ήδη από την 1/1/99 και χρειάζεται να το κάνουν για θέματα:

- Εμπορίου, παροχής υπηρεσιών και εγκατάστασης στις χώρες του ευρώ
- Δανεισμού από τράπεζες και σχέσεων με τα χρηματιστήρια των κρατών - μελών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελληνική κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προσχωρήσει στο ενιαίο νόμισμα από την 1/1/2002 οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να προετοιμαστούν σε τεχνικό επίπεδο από τώρα, γιατί ο χρόνος κοστίζει. Πρέπει να προσαρμόσουν στο ευρώ τις δομές λογιστικής τιμολόγησης και εμπορίας τους

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Ο γεωργικός τομέας, ως οικονομικός κλάδος θα υποστεί και αυτός τις επιπτώσεις από την εισαγωγή του ευρώ.

α) Όσον αφορά την διαφάνεια των τιμών των γεωργικών προϊόντων,

αλλά και των συντελεστών του κόστους παραγωγής που θα προέλθει από την κοινή αποτίμηση τους σε ευρώ, τα αποτελέσματα θα είναι θετικά από πλευράς ανταγωνισμού και εξυγίανσης της αγοράς. Σήμερα οι πληροφορίες διαδίδονται ταχύτατα και θα είναι χρήσιμο για κάθε ενδιαφερόμενο να γνωρίζει ανά πάσα στιγμή πόσο ακριβώς πωλείται κάθε προϊόν από την μια άκρη της Ε.Ε. ως στην άλλη χωρίς να χρειάζεται να κάνει μετατροπές συναλλάγματος, αλλά, και το κυριότερο, χωρίς να αντιμετωπίζει την αβεβαιότητα των συναλλαγματικών διακυμάνσεων από την μια μέρα στην άλλη.

Το ίδιο θα ισχύει και για τους συντελεστές του κόστους παραγωγής, θα είναι πολύ δύσκολο σε μια κυβέρνηση να επιβάλει, π.χ. πολύ ψηλό ειδικό φόρο κατανάλωσης καυσίμων, όταν στην διπλανή χώρα, που χρησιμοποιεί το ίδιο νόμισμα, ο φόρος αυτός δεν εφαρμόζεται.

β) Σχετικά με τον τομέα της αγροτικής πίστης είναι γνωστό ότι τα υψηλά επιτόκια ταλανίζουν επί δεκαετίες την ελληνική γεωργία και αποτελούν κύριο ανασταλτικό παράγοντα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης της.

Έχουν ήδη λεχθεί πολλά για την μεγάλη διαφορά μεταξύ πληθωρισμού και επιτοκίων, τη μεγάλη διαφορά μεταξύ επιτοκίων χορηγήσεων και επιτοκίων καταθέσεων και την μεγάλη διαφορά μεταξύ κανονικών επιτοκίων και επιτοκίων υπερημερίας.

Η μόνη λύση είναι η μείωση των επιτοκίων, κάτι που σε μεγάλο βαθμό έγινε και ανακούφισε τις γεωργικές τάξεις.

Παράλληλα ο αγρότης αντιμετωπίζει μέχρι σήμερα 2 σημαντικές παραμέτρους: την διολίσθηση του νομίσματος μας απέναντι στην ECU ή, τώρα, στο ευρώ και τον πληθωρισμό.

Η υποτίμηση-διολίσθηση του εθνικού μας νομίσματος προσφέρει δραχμικό όφελος στους αγρότες. Από την άλλη πλευρά ο πληθωρισμός διαβρώνει το εισόδημα τους. Συμβαίνει πάντα ο πληθωρισμός να είναι μεγαλύτερος από την διολίσθηση - υποτίμηση. Άρα το τελικό αποτέλεσμα απέβαινε μονίμως εις βάρος του αγρότη.

Η διαφορά αυτή θα ελαχιστοποιηθεί μετά την ένταξη μας στην ΟΝΕ και θα μπορεί να αντιμετωπιστεί με αύξηση της παραγωγικότητας, καθώς και ο πληθωρισμός θα είναι μικρός και δεν θα γίνονται υποτιμήσεις στη δραχμή όπως παλιότερα, εφόσον θα έχει καταργηθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 η Ευρώπη βρίσκεται στο έλεος του ευρώ. Από αυτή την ημερομηνία 370 εκατομμύρια ευρωπαίων αγοράζουν, επενδύουν, πωλούν και αποταμιεύουν στο ίδιο νόμισμα. Από τα 370 εκατομμύρια των ευρωπαίων καταναλωτών θα πρέπει να αφαιρεθούν τα 20 εκατομμύρια των ανέργων και τα 65 εκατομμύρια των απόρων. Εκφράζεται όμως από πολλούς ο φόβος ότι η πολιτική λιτότητας και η πολιτική σύγκλισης των νομισματικών δεικτών που επιβάλλεται και που γίνεται πιο αισθητή στις αδύναμες και προβληματικές περιοχές της Ευρώπης, θα φέρει την ύφεση και η ύφεση την ανεργία. Η χώρα μας παραδοσιακά αδύναμη στον οικονομικό τομέα, υποστηρίζεται ότι θα πληγεί αισθητά από την ύφεση και από την αδυναμία αντιμετώπισής της αφού στο βωμό της σύγκλισης θα πρέπει συνεχώς να λαμβάνει αντιπληθωριστικά μέτρα και θα ελέγχεται και θα επιτηρείται πάνω σ' αυτή τη βάση του αντιπληθωρισμού από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Όταν αναγκαστικά καθηλώθηκαν οι ισοτιμίες των νομισμάτων για να επιτευχθεί η σύγκλιση όταν δεν γίνονται επενδύσεις, τότε μοιραία οδηγούμεθα στην ύφεση και από εκεί στην ανεργία. Οι οικονομίες αναπτύσσονται και σταθεροποιούνται με ενέσεις πόρων και επενδύσεων. Στις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία που οι ρυθμοί της οικονομίας διατηρούνται υψηλοί, η ανεργία είναι ελάχιστη, ενώ στην Ευρώπη, που λόγω της ΟΝΕ οι ρυθμοί δραστηριότητας βρίσκονται στάσιμοι η ανεργία έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις.

Υπάρχει ο φόβος λοιπόν ότι η ύφεση (ελλείψει επενδύσεων κλπ.) θα επιτείνει το ήδη στη χώρα μας μείζον πρόβλημα της ανεργίας. Το πρόβλημα της ανεργίας, περισσότερο από οικονομικό, είναι ηθικό και κοινωνικό. Στην εποχή της αποθέωσης της επιτυχίας, ο άνεργος στιγματίζεται και ταπεινώνεται ως αποτυχημένος και απόβλητος. Η ανεργία είναι μια δυσάρεστη πραγματικότητα που απογοητεύει τον άνθρωπο και του ανατρέπει τα σχέδια. Του προκαλεί μεγάλα ψυχολογικά προβλήματα όπως αγωνία, πικρία, αγανάκτηση. Συχνά μάλιστα τον καθιστά αντικοινωνικό λόγω της αγανάκτησης και της οργής που αισθάνεται, αφού βρίσκεται στο περιθώριο. Η μακροχρόνια παραμονή στην ανεργία, ωθεί το άτομο στις πλέον απελπισμένες, αντικοινωνικές και αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές: πνευματικές διαταραχές, αλκοολισμός, ναρκωτικά, εγκληματικότητα, βία, αναρχία, τρομοκρατία. Καταρρέει έτσι η κοινωνική συνοχή, οι κοινωνικοί θεσμοί και κάθε ικανότητα της πολιτείας στην προσφορά κοινωνικών αγαθών. Η Ελλάδα όμως θα πρέπει να αντισταθεί σθεναρά στις αρχές που τάσσει η Ευρώπη, η οποία αντιμετωπίζει την ανεργία ως κάτι το λυπηρό, το οποίο όμως είναι και αναγκαίο προκειμένου να βελτιωθούν α) η κατάρτιση των εργαζομένων και η εξειδίκευση της εργασίας, β) η κατανομή της εργασίας ανάμεσα στους διάφορους κλάδους και επιχειρήσεις, γ) ο έλεγχος του πληθωρισμού δ) η διεθνής ανταγωνιστικότητα της εργασίας και των τιμών. Καλοί οι δείκτες του χρηματιστηρίου, καλή η σύγκλιση, αλλά πάνω απ' όλα «Πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος» και θα πρέπει να αντιμετωπισθεί η ανεργία ως ζήτημα εθνικό και να προσπαθήσει με αναπτυξιακά προγράμματα να διευρύνει την αγορά εργασίας.

Υποστηρίζεται επίσης από πολλούς ότι με την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ είναι περισσότεροι παρά ποτέ οι κίνδυνοι για απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας. Ο νέος ρυθμός και τρόπος ζωής που επιβάλλει η σύγχρονη τεχνολογική πρόοδος, εξηγεί αυτή την τάση. Στο όνομα της προόδου και της εξέλιξης η επαφή με την παράδοση θεωρείται αναχρονιστική. Το τραπεζικό και χρηματικό κεφάλαιο επικρατεί σε παγκόσμια κλίμακα αδειάζοντας και μεταστρέφοντας το περιεχόμενο όλων των εννοιών που αναφέρονται σε οτιδήποτε άλλο εκτός από το χρήμα. Έτσι καθίσταται ιδιαίτερα για τον Νεοέλληνα που διακρίνεται για το μιμητισμό του, η είσοδος μας στην ΟΝΕ προβληματική για τη διαφύλαξη της παράδοσής μας, του τρόπου σκέψης μας και του τρόπου ζωής μας. Υπάρχει ο κίνδυνος ο νεοέλληνας στην προσπάθειά του να γίνει «Ευρωπαίος» να υποτιμήσει την ιστορική του παρουσία, όπως αυτή διασώζεται με την παράδοση, να υιοθετήσει άκριτα ξένα πρότυπα και να αδιαφορήσει για τα πρότυπα και τα ιδανικά του ένδοξου παρελθόντος του. Η παράδοση, ο φορέας την πολιτιστικής μας κληρονομιάς, είναι το στοιχείο της εθνικής και πολιτιστικής μας ταυτότητας. Πιστοποιεί την εθνική φυσιογνωμία, την ύπαρξή μας ως έθνους. Λαοί χωρίς εθνική ταυτότητα, χωρίς ιστορία, χωρίς παρελθόν, δεν έχουν μέλλον.

Επίσης τονίζεται από πολλούς ότι με την είσοδο της χώρας μας στην ΟΝΕ, υπάρχει ο κίνδυνος να αλλοιωθεί η γλώσσα μας ακόμα σταδιακά και με την πάροδο των χρόνων να αλλοτριωθεί. Η γλώσσα όμως είναι το κύριο συστατικό ενός έθνους, αφού πάνω σ' αυτήν είναι αποτυπωμένοι όλοι οι πόνοι, οι δυστυχίες, οι επιτυχίες και τα πάθη του λαού. Αυτή συγκροτεί όλη την εθνική ιστορία και αποτελεί κύριο μέσο έκφρασής της.

Παραπάνω προσπαθήσαμε να αναλύσουμε μερικές από τις αρνητικές επιπτώσεις της εισόδου μας στην ΟΝΕ. Αν όμως αυτά προφητεύουν οι Κασσάνδρες, δεν θα πρέπει να παραγνωρίσουμε και τα θετικά κοινωνικά αποτελέσματα της εισόδου μας στην ΟΝΕ.

Η υιοθέτηση του ευρώ από τη χώρα μας συνεπάγεται αναμφισβήτητα πολλαπλά οικονομικά και πολιτικά οφέλη – Νομισματική και Συναλλαγματική σταθερότητα, Χαμηλό Πληθωρισμό και Έπιτόκια – και γενικότερα ευνοϊκές συνθήκες για υψηλότερη ανάπτυξη.

Η Ελλάδα πορεύεται πάλι μέσα στην Ευρώπη, από την οποία την απέκοψε πρώτα το Βυζάντιο και ύστερα η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Μετατράπηκε η «Ψωροκώσταινα» του 19^{ου} αιώνα σε τμήμα μιας οικονομικής υπερδύναμης. Ο Έλληνας μετατρέπεται σε ένα γεμάτο αυτοπεποίθηση πολίτη της Ευρώπης και περιμένει από την είσοδό του στην ΟΝΕ ασφάλεια, σταθερότητα, αύξηση του βιοτικού του επιπέδου. Η εισαγωγή του ευρώ θα επηρεάσει καθοριστικά το νομισματικό αλλά και το οικονομικό περιβάλλον. Θα αποφέρει πολλαπλά οφέλη και θα αναδείξει ευκαιρίες ταχύρυθμης ανάπτυξης με την αύξηση της παραγωγικότητας και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των αγορών. Η οικονομική σύγκλιση η οποία εξασφαλίζει την οικονομική συνεργασία, την υλική ευημερία, την αύξηση της παραγωγής. Με την οικονομική ένωση, σε μια εποχή κρίσιμη για την ειρήνη και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η Ευρώπη αναλαμβάνει καθοριστικό ρόλο. Η Ελλάδα εξασφαλίζει την ασφάλεια των συνόρων της, ενσωματώνεται οικονομικά στην πανίσχυρη πλέον Ευρώπη και επαναπροσδιορίζει το ρόλο της στο φυσικογεωγραφικό της χώρο για την παγίωση της ειρήνης στα Βαλκάνια.

Οι τέχνες και οι επιστήμες ανθούν όπου υπάρχει οικονομική ευημερία. Η οικονομική ένωση αναπόφευκτα θα οδηγήσει τους λαούς της Ευρώπης στην ανταλλαγή πολιτιστικών στοιχείων. Η Ευρώπη είναι η ήπειρος του πολιτισμού. Είναι η τέχνη και η φιλοσοφία των Ελλήνων, το δίκαιο των Ρωμαίων, η Ιταλική αναγέννηση, η φιλοσοφία και η επιστήμη των νεώτερων χρόνων, η μουσική, η ζωγραφική και η αρχιτεκτονική που δημιούργησαν οι ευρωπαϊκοί λαοί μέσα στους αιώνες.

Είναι η θαυμαστή λογοτεχνία και η ευρωπαϊκή διάνοηση. Η Ελλάδα σε αυτό τον τομέα έχει πολλά να δώσει, μα χρειάζεται να πάρει και πολλά από τους ευρωπαίους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΤΟ ΕΥΡΩ ΕΡΧΕΤΑΙ

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩ-ΥΠΟΔΟΧΗ

Έκτακτα μέτρα για την αντιμετώπιση του συνωστισμού στα γκισέ κατά τις πρώτες μέρες κυκλοφορίας του ΕΥΡΩ προγραμματίζουν οι τράπεζες, παράλληλα με τον προεφοδιασμό με κέρματα και χαρτονομίσματα όλων των επιχειρήσεων πριν από την Πρωτοχρονιά του 2002.

Μεταξύ άλλων οι τράπεζες προγραμματίζουν να παραμείνουν ανοιχτές το πρώτο διάστημα πέραν του κανονικού ωραρίου, ακόμη και τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, αλλά με αποκλειστικό έργο την απόσυρση των δραχμών και την ανταλλαγή τους με ΕΥΡΩ. Ταυτόχρονα οι τράπεζες εκπαιδεύουν τους υπαλλήλους τους με στόχο την εξοικείωσή τους με τη μετατροπή των νομισμάτων και τις ταυτόχρονες συναλλαγές σε δραχμές και ευρώ.

"οι ουρές στις τράπεζες θα δημιουργηθούν κυρίως από την αύξηση του χρόνου εξυπηρέτησης ανά συναλλαγή, λόγω της ταυτόχρονης χρήσης δύο νομισμάτων και λόγω έλλειψης εξοικείωσης του κοινού και των ταμείων με το νέο νόμισμα" εξηγεί στέλεχος της Τράπεζας της Ελλάδος. (ΕΥΡΩΝΕΑ, ειδική έκδοση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος)

Τα 10 μέτρα των Τραπεζών για την υποδοχή του ευρώ

1 Λειτουργία τραπεζών πέραν του κανονικού ωραρίου (ακόμη και Σαββατοκύριακα και αργίες) με αποκλειστικό έργο την απόσυρση των δραχμών και τον εφοδιασμό των πελατών τους με ευρώ (από 1.1.2002)	6 Ανάληψη χαρτονομισμάτων ευρώ από ΑΤΜ από τα μεσάνυχτα 1.1.2002
2 Εκπαίδευση υπαλλήλων τραπεζών (ήδη γίνεται)	7 Διανομή κερμάτων ευρώ έναντι 5.000 δραχ. στους αποταμιευτές από 17 Δεκεμβρίου 2001 (για εξοικείωση)
3 Πιλοτική λειτουργία υποκαταστημάτων και προώθηση εργασιών τους σε συνθήκες απόσυρσης της δραχμής, πριν από την επίσημη κυκλοφορία του ευρώ (έως 31.12.2001)	8 Διαφημιστική καμπάνια για ενημέρωση αποταμιευτών
4 Μηχανισμός υποδοχής πελατών, διευθέτησής τους στα γκισέ και καταμερισμού εργασίας στα υποκαταστήματα (από 1.1.2002)	9 Προτροπή χρήσης πιστωτικών καρτών κατά τη μεταβατική περίοδο
5 Μετατροπή των λογιστικών συστημάτων των τραπεζών πριν από την κυκλοφορία του ευρώ (ήδη γίνεται)	10 Προεφοδιασμός επιχειρήσεων με κέρματα και χαρτονομίσματα ευρώ (πριν από την 1.1.2002)

Μια πλήρη σειρά απ' όλα τα κέρματα σε ευρώ θα προσφέρουν οι τράπεζες στους πελάτες τους, έναντι 5.000 δραχμών, από 17 Δεκεμβρίου, με στόχο την εξοικείωση των αποταμιευτών και των καταναλωτών με το νέο νομισμα. Από τα μεσάνυχτα τις Πρωτοχρονιάς οι καταναλωτές θα μπορούν να κάνουν σολήνη χαρτονομισμάτων ευρώ από τα ΑΤΜ

ΤΑ ΝΕΑ

ΣΧΗΜΑ 3: Τα 10 μέτρα των τραπεζών για την υποδοχή του ευρώ (ΤΑ ΝΕΑ

20-9-2001)

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ

1/9/2001	ΚΕΡΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
1/10/2001	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ
1/11/2001	ΚΕΡΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
1/12/2001	ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
17/12/2001	ΚΕΡΜΑΤΑ ΣΕ "ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗΣ" ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ

ΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ ΘΑ ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΡΑΧΜΕΣ ΜΕ

ΕΥΡΩ ΜΕΤΑ ΤΗΝ 1/3/2002;

- ΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΔΡΑΧΜΩΝ ΕΩΣ 1/3/2012 ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΤΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΔΡΑΧΜΩΝ ΕΩΣ 1/3/2004 ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ

Παραγωγή ευρώ κατά χώρα

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Εκατομμύρια χαρτονομίσματα που θα παραχθούν έως την 1η Ιανουαρίου 2002

Γερμανία	34.342
Ιταλία	32.980
Γαλλία	22.401
Ισπανία	19.241
Ολλανδία	8.591
Ελλάδα	597
Αυστρία	550
Πορτογαλία	635
Βέλγιο	530
Φινλανδία	225
Ιρλανδία	222
Λουξεμβούργο	248
ΣΥΝΟΛΟ:	14.250

Χαρτονομίσματα που θα παραχθούν ανά αξία χαρτονομίσματος

5 ευρώ	2.415
10 ευρώ	12.41
20 ευρώ	3.74
50 ευρώ	3.27
100 ευρώ	2.28
200 ευρώ	218
500 ευρώ	371

ΚΕΡΜΑΤΑ

Εκατομμύρια κέρματα που θα παραχθούν έως την 1η Ιανουαρίου 2002

Γερμανία	12.000
Γαλλία	8.150
Ιταλία	7.240
Ισπανία	7.085
Ολλανδία	2.800
Βέλγιο	1.957
Αυστρία	1.500
Ελλάδα	1.333
Πορτογαλία	1.296
Ιρλανδία	1.078
Φινλανδία	1.070
Λουξεμβούργο	120
ΣΥΝΟΛΟ:	50.629

Κέρματα που θα παραχθούν ανά αξία κέρματος

1 λεπτό	8.303
2 λεπτά	6.896
5 λεπτά	7.293
10 λεπτά	8.436
20 λεπτά	6.295
50 λεπτά	5.798
1 ευρώ	4.903
2 ευρώ	2.706

Πηγή: Ευρωπαϊκό Κέντρο Ισπανία

REUTERS

ΣΧΗΜΑ 4: Παραγωγή ευρώ κατά χώρα (ΤΑ ΝΕΑ 15-9-2001)

Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα θα κυκλοφορήσουν 597 εκατομμύρια χαρτονομίσματα και 1,333 δις κέρματα, αριθμοί μεγαλύτεροι σε σχέση με χώρες όπως η Αυστρία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία.

ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΕΥΡΩ-ΧΑΟΣ

Σε 90 περίπου μέρες, το ευρώ θα μπει στις τσέπες των Ευρωπαίων και οι φόβοι για επικράτηση χάους στις συναλλαγές κατά τη μετάβαση εντείνονται. Από την 1^η Σεπτεμβρίου, χιλιάδες θωρακισμένα φορτηγά άρχισαν τη μεταφορά των χαρτονομισμάτων και των ολοκαίνουργιων γυαλιστερών κερμάτων του ευρώ για τον προεφοδιασμό των τραπεζών της ευρωζώνης με το νόμισμα που την Πρωτοχρονιά θα αντικαταστήσει το γερμανικό μάρκο, το γαλλικό φράγκο και τα νομίσματα άλλων δέκα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η διαδικασία εφοδιασμού είναι ένα εγχείρημα χωρίς προηγούμενο που θα δημιουργήσει πολλούς κινδύνους για επικράτηση χάους στις συναλλαγές. Ακόμη και οι ιθύνοντες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που σχεδιάζουν κάθε πτυχή της μετάβασης, γνωρίζουν ότι πιθανά προβλήματα, όπως παραχαράξεις, ελλείψεις μετρητών, μπορούν να πλήξουν ανεπανόρθωτα την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο νέο νόμισμα. Η Ε.Κ.Τ. αναγνωρίζει τον κίνδυνο να πάει κάτι στραβά: *"Η διαφορά μεταξύ της μετάβασης και οποιουδήποτε άλλου εγχειρήματος του παρελθόντος είναι ότι αφορά 300 εκατομμύρια ανθρώπους και δεν γνωρίζουμε πώς θα αντιδράσουν"*, λέει ο Αντι Χειρόνεν, διευθυντής του τμήματος χαρτονομισμάτων της Ε.Κ.Τ.. *"Πρόκειται για μια τριπλή πρόκληση που περιλαμβάνει τη μεταφορά ενός μεγάλου όγκου χαρτονομισμάτων και κερμάτων, μια σύντομη περίοδο για την πραγματοποίησή της και τη δυσκολία από την ταυτόχρονη χρήση δύο νομισμάτων για περίπου 2 μήνες"*.

Η Ε.Κ.Τ. αρνείται τον προεφοδιασμό των καταναλωτών, καθώς υποστηρίζει ότι θα δώσει χρονικά περιθώρια στους παραχαράκτες να

τελειοποιήσουν τα πλαστά χαρτονομίσματα, κάτι που θα έχει οδυνηρότερα αποτελέσματα για το κύρος του ευρώ.

ΚΛΕΙΔΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Χαρακτηριστικά ασφαλείας όπως υδατογραφήματα και ολογράμματα, αλλά και αυστηρές ποινές για τους παραχαράκτες, περιλαμβάνει το οπλοστάσιο για την ασφάλεια του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος που παρουσιάστηκε ταυτόχρονα σε όλη την Ευρώπη την 1^η Σεπτεμβρίου 2001.

Ολογράμματα, υδατογραφήματα και άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ασφαλείας, έχουν επιστρατευθεί για να περιορίσουν τους κινδύνους πλαστογράφησης των νομισμάτων, ορισμένα από τα χαρακτηριστικά αυτά θα είναι αναγνωρίσιμα από τον απλό πολίτη, ενώ άλλα θα μπορούν να εντοπισθούν μόνο από τις τράπεζες. Το οπλοστάσιο συμπληρώνεται από αυστηρά κατασταλτικά μέτρα για τους παραχαράκτες. Στην Ελλάδα το νομοσχέδιο για την κυκλοφορία του ευρώ παρουσιάστηκε στα τέλη Αυγούστου από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και προβλέπει κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών και χρηματική ποινή για όποιον "παραποιεί ή νοθεύει μεταλλικό νόμισμα ή χαρτονόμισμα οποιουδήποτε κράτους ή εκδοτικής αρχής". Το γεγονός ότι το ευρωπαϊκό κοινό δεν είναι εξοικειωμένο ακόμη με την εικόνα του νέου νομίσματος, αυξάνει τους κινδύνους απάτης όπως παραδέχονται οι αρμόδιες αρχές σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη.

Τα χαρακτηριστικά ασφαλείας παρουσίασε για τους Έλληνες πολίτες η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε στις 5 Σεπτεμβρίου 2001. σύμφωνα μ' αυτήν οι πολίτες μπορούν να κάνουν έλεγχο στα νέα

χαρτονομίσματα του ευρώ σε 5 σημεία, προκειμένου να είναι βέβαιοι για την γνησιότητά τους.

Τα σημεία αυτά είναι:

1. Το υδατογράφημα. Διακρίνεται στο έντονο φως και δείχνει μια εικόνα και την αξία του χαρτονομίσματος.
2. Η ανάγλυφη εκτύπωση ορισμένων λέξεων στο μπροστινό μέρος του χαρτονομίσματος.
3. Η ταινία ασφαλείας. Πρόκειται για μια σκούρα γραμμή που διακρίνεται αν κρατήσει κανείς στο φως το χαρτονόμισμα, παρόμοια με αυτή που έχουν και τα σημερινά χαρτονομίσματα.
4. Το ολόγραμμα. Μια λωρίδα στα χαρτονομίσματα μικρής αξίας (5,10 & 20 ευρώ) που απεικονίζει το σύμβολο του ευρώ (€) και την αξία του χαρτονομίσματος.
5. Ιριδίζουσα λωρίδα. Στα χαρτονομίσματα μικρής αξίας εμφανίζεται μια τέτοια λωρίδα μόνο στην πίσω όψη τους.

ΣΧΗΜΑ 5: Τα πειστήρια γνησιότητας του ευρώ (ΤΑ ΝΕΑ 30-8-2001)

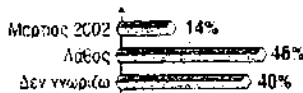
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΡΤΙΟΥ 2001

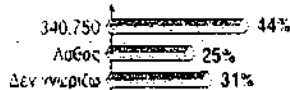
Άγνοια επικρατεί μεταξύ των Ελλήνων πολιτών για την έλευση του ευρώ

Χρόνος δημοσκόπησης* Μάρτιος 2001

- Γνωρίζετε από ποια ημερομηνία όλες οι συναλλαγές θα γίνονται υποχρεωτικά σε ευρώ:

- Γνωρίζετε να μου πείτε ποια είναι η ισχύουσα ισοτιμία της δραχμής με το ευρώ:

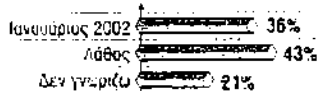

Μόνο το 36% των Ελλήνων γνωρίζει πότε θα αρχίσει η κυκλοφορία χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ, σύμφωνα με έρευνα που έγινε για λογαριασμό του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας τον περασμένο Μάρτιο. Η επόμενη έρευνα θα γίνει τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου και η κυβέρνηση ελπίζει ότι το επίπεδο ενημέρωσης θα έχει βελτιωθεί καθώς απομένουν πλέον μόνο 4 μήνες ως την έναρξη της κυκλοφορίας των ευρωκερμάτων και χαρτονομισμάτων. Η αντιρπτική πλειοψηφία, εξάλλου, αγνοεί ότι η 28η Φεβρουαρίου του 2002 θα είναι η τελευταία ημέρα κατά την οποία θα μπερέσουν να πραγματοποιηθούν συναλλαγές με δραχμές...

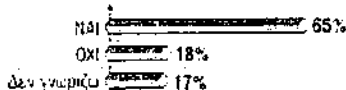
*Το λογαριασμό του ΥΠΕΘΟ, στο πλαίσιο του προγράμματος επικοινωνιακής πολιτικής

- Γνωρίζετε από ποια ημερομηνία θα αρχίσει η κυκλοφορία χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα:

- Θα οδηγήσει κάποιους καταστηματάρχες / εμπόρους σε εκμετάλλευση και σπασες στις τιμές:

TA NEA

ΣΧΗΜΑ 6 (ΤΑ ΝΕΑ 10-4-2001)

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

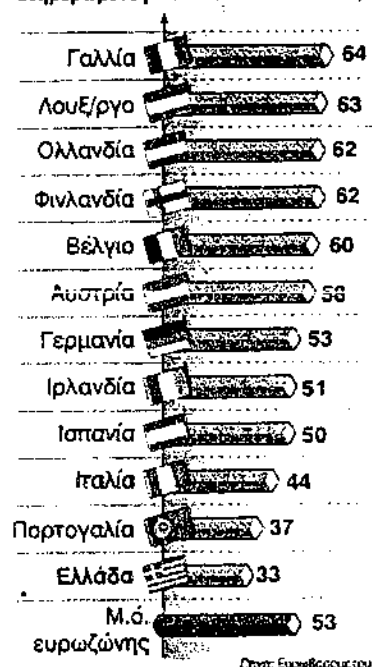
Τον Σεπτέμβριο του 2001, 3 μήνες πριν από την κυκλοφορία του κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, οι Έλληνες είναι λιγότερο ενημερωμένοι σε σχέση με τους πολίτες των υπολοίπων χωρών της ευρωζώνης. Αυτό προκύπτει από τη δημοσκόπηση του Ευρωβαρομέτρου που έδωσε στη δημοσιότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Από την έρευνα αυτή προκύπτει ακόμα ότι 52 στους 100 Έλληνες

απάντησαν «σωστό» στην ερώτηση: «Πότε θα είναι διαθέσιμα στην χώρα σας τα χαρτονομίσματα και κέρματα του ευρώ;» δηλαδή την 1^η Ιανουαρίου 2002, ενώ ο μέσος όρος στην ζώνη του ευρώ στην ίδια ερώτηση είναι 72%.

Οι λιγότερο ενημερωμένοι

Πόσο ενημερωμένοι αισθάνεστε σε σχέση με το ευρώ; (Δείκτης: Καθόλου ενημερωμένος=0 - Πολύ καλά = 100)

ΣΧΗΜΑ 7 (ΤΑ ΝΕΑ 10-9-2001)

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

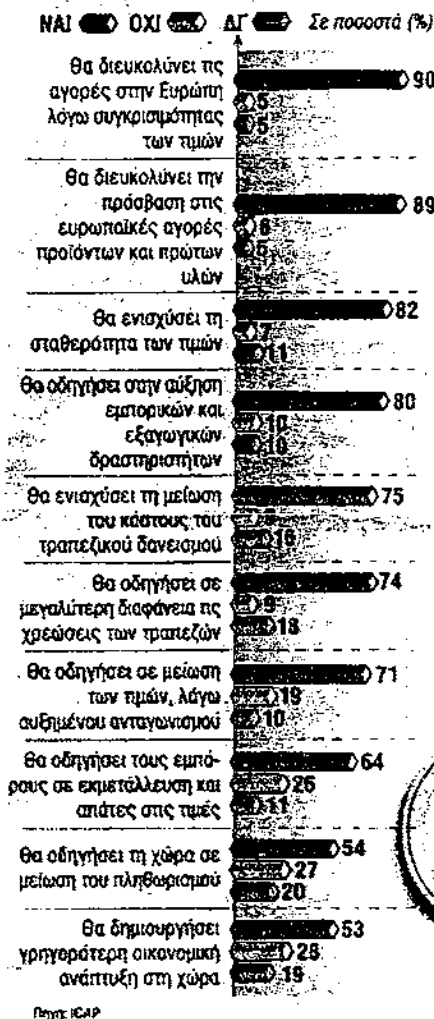
Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν επιταχύνει το βήμα τους και προετοιμάζονται πλέον συστηματικά για το ευρώ που θα μπει και πρακτικά στη ζωή τους – και στη ζωή όλων μας – από τον Ιανουάριο 2002.

Μεταξύ 70% και 80% κυμαίνονται, πλέον, τα ποσοστά ενημέρωσης αλλά και προετοιμασίας των ελληνικών επιχειρήσεων για το ευρώ αν και οι περισσότερες περιορίζονται στην απαραίτητη λογιστική προσαρμογή χωρίς

να προχωρούν σε γενικότερη αναδιοργάνωση.

Οι επιπτώσεις του ευρώ στην οικονομία, στο εμπόριο και στις τραπεζικές συναλλαγές

ΣΧΗΜΑ 8 (Πηγή ICAP)

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σε έρευνα της ICAP που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο 2001 για λογαριασμό του ΥΠΕΘΟ, διαπιστώνεται ότι οι μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν είναι ακόμα σωστά ενημερωμένοι για το νέο κοινό νόμισμα.

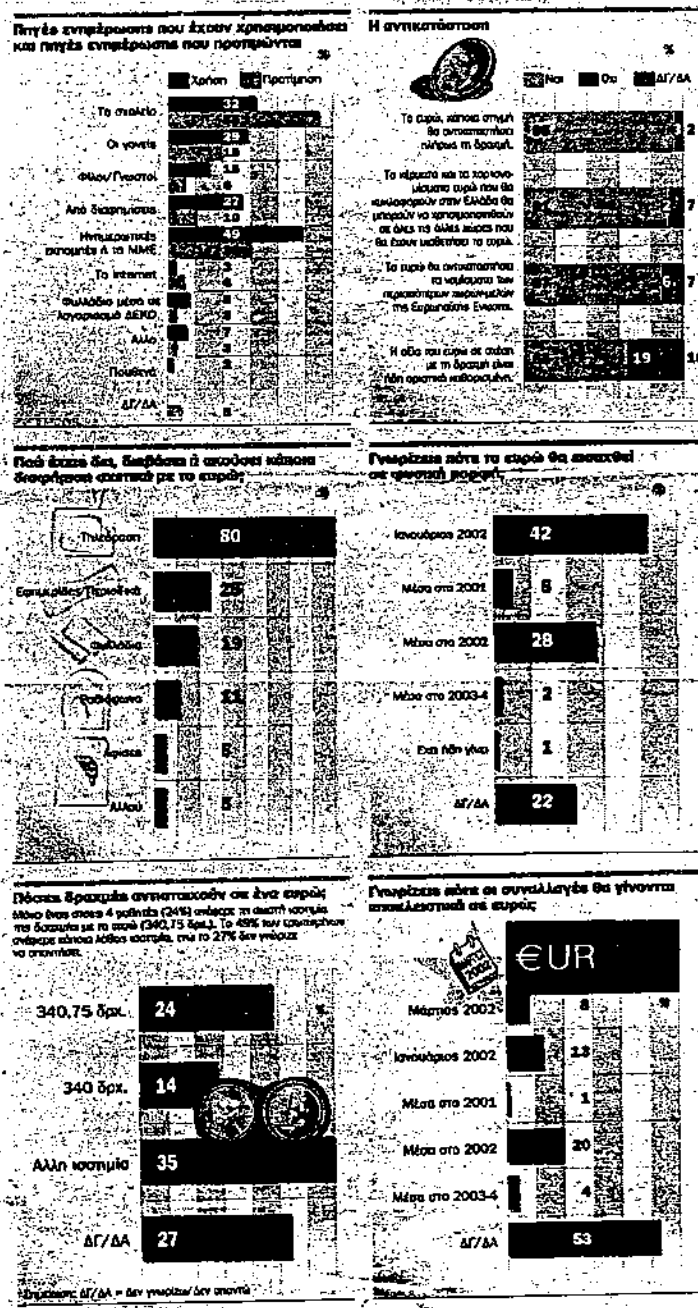
Μόνο 1 στους 4 μαθητές γνώριζε τη σωστή ισοτιμία δραχμής με το

ευρώ.

Το 42% γνώριζε πότε θα εισαχθεί το ευρώ σε φυσική μορφή.

Το 8% ότι οι συναλλαγές θα γίνονται μόνο σε ευρώ από τον Μάρτιο 2002.

2002.

ΣΧΗΜΑ 9 (ΤΑ ΝΕΑ 5-8-2001)

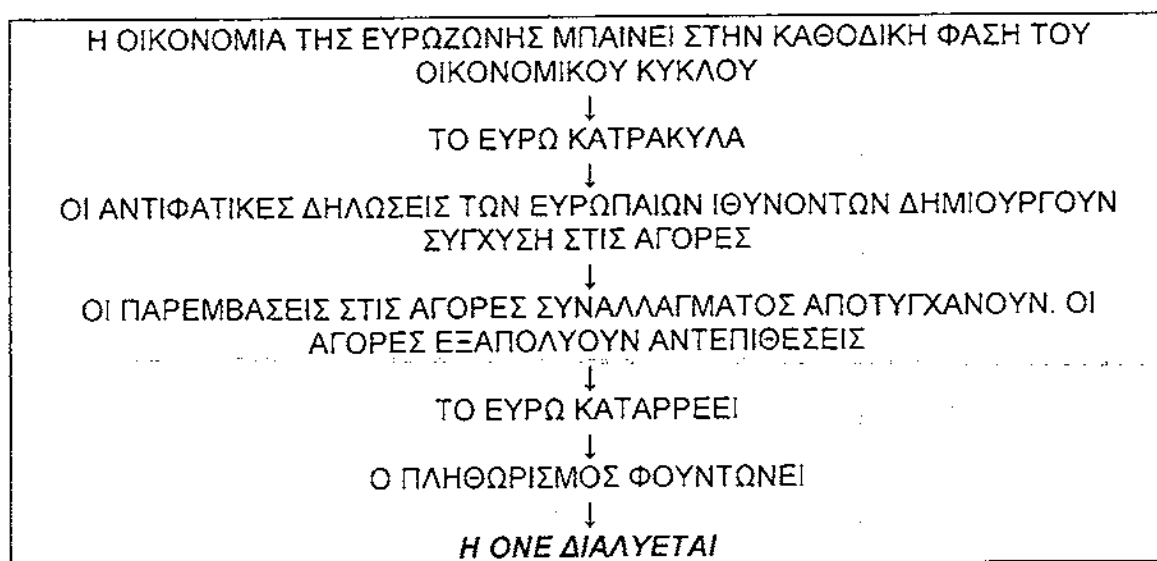
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ Ο.Ν.Ε.

ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ

Η επιβίωση του ευρώ στο μέλλον εξαρτάται από την επιτυχία της Οικονομικής και Νομισματικής Ενοποίησης της Ευρώπης να εκπληρώσει τις υποσχέσεις που έδωσε στις αγορές, αλλά κυρίως στους Ευρωπαίους πολίτες, πλούσιους από το Βορά και φτωχούς από το Νότο. Αυτές οι δεσμεύσεις είναι η διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, οριστική ήττα του πληθωρισμού, η μείωση της ανεργίας, η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, η κοινή γραμμή από τους ηγέτες δώδεκα διαφορετικών και συχνά με αντικρουόμενες ανάγκες οικονομιών για θέματα που αφορούν το νόμισμα, η επιτυχημένη αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος και την αυξανόμενη ανεργία. Από οικονομικούς αναλυτές έχουν δημιουργηθεί 4 σενάρια διάλυσης της ΟΝΕ. Τα εξής:

1. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΒΑΒΕΛ

2. ΒΟΡΕΙΟΙ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΙ

ΜΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΗ Ή ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΒΥΘΙΖΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ ΣΕ ΥΦΕΣΗ

↓
ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

↓
ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΠΙΕΖΟΥΝ ΓΙΑ ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ

↓
ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΟΥΝ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

↓
ΞΕΣΠΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΒΟΡΕΙΩΝ – ΝΟΤΙΩΝ

↓
ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΤΑΡΡΕΕΙ

↓
ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΝΕ ΤΩΝ ΝΟΤΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

3. Η ΒΟΜΒΑ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΥ

ΑΠΟΤΥΓΧΑΝΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ, ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.

↓
ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑΡΡΕΕΙ. ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΥ ΕΛΛΕΙΜΑΤΟΣ ΞΕΠΕΡΝΑ ΤΟ 100% ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΕΠ

↓
ΤΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΟΝΕ ΔΙΟΓΚΩΝΟΝΤΑΙ

↓
Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΕΚΤΟΞΕΥΕΤΑΙ ΣΤΑ ΥΨΗ

↓
ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΤΑΡΡΕΙΕ ΣΥΜΠΑΡΑΣΥΡΟΝΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΝΕ

4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΦΕΣΕΙΣ

ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ (ΙΤΑΛΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ) ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

↓
Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΝΕ ΜΕΙΩΝΕΤΑΙ. Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΕΚΤΟΞΕΥΕΤΑΙ ΣΤΑ ΥΨΗ

↓
ΖΗΤΟΥΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΠΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΛΟΥΣΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΟΜΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΡΑΜΜΕΝΗΣ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΩΝ ΧΩΡΩΝ

↓
ΑΠΕΙΛΕΙΤΑΙ Η ΣΥΝΟΧΗ ΤΗΣ ΟΝΕ Η ΟΠΟΙΑ ΤΕΛΙΚΑ ΔΙΑΛΥΕΤΑΙ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η υιοθέτηση του κοινού νομίσματος είναι προοπτική ιστορικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανοίγει μια νέα σελίδα στην πολιτική και οικονομική ιστορία της ανθρωπότητας. Τα κράτη - μέλη που θα υιοθετήσουν το ευρώ αποκτούν μια "de facto" νέα οικονομική και θεσμική οντότητα. Εκπροσωπούν μια αγορά τριακοσίων εκατομμυρίων κατοίκων περίπου το 20% της παγκόσμιας παραγωγής και του παγκόσμιου εμπορίου και έναν οικονομικό χώρο με πλεόνασμα στις εξωτερικές του συναλλαγές.

Οι κερδισμένοι λοιπόν θα είναι οι Ευρωπαίοι πολίτες που θα διαπιστώνουν τα οφέλη της οικονομικής σταθερότητας της "ευρω-ζώνης" στην καθημερινή τους ζωή ως εργαζόμενοι, υπάλληλοι, καταναλωτές, ιδιοκτήτες ακινήτων και επιχειρηματίες. Ορισμένα από αυτά τα οφέλη θα προκύψουν από την ανάπτυξη και την αυξημένη ανταγωνιστικότητα των εταιρειών που έχουν αντιληφθεί τις νέες ευκαιρίες που παρουσιάζονται με το ευρώ. Η χώρα μας θα είναι αναγκασμένη στο νέο οικονομικό περιβάλλον να ακολουθεί πολιτική συγκράτηση πληθωρισμού και μείωση ελλειμμάτων. Από συνολική οικονομική άποψη η ΟΝΕ θα οικοδομήσει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην οικονομία της Ευρώπης.

Οι χαμένοι θα είναι οι εταιρίες μεγάλης και μικρής κλίμακας που δεν κατάφεραν να προετοιμαστούν επαρκώς και έγκαιρα για την μετάβαση στο ευρώ.

Επιπροσθέτως η άσκηση ενιαίας οικονομικής πολιτικής για όλες τις χώρες χωρίς να βρίσκονται στην ίδια φάση ίσως προκαλέσει προβλήματα στις

περιφερειακές οικονομίες καθώς οι αποφάσεις θα λαμβάνονται με γνώμονα τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των κεντρικών οικονομιών.

Ασφαλώς και η έγκριση από το Escopin για την ένταξη μας στο ευρώ αποτελεί ορόσημο στη σύγχρονη ιστορία μας. Από εκεί και πέρα όμως μετά τους παιάνες και πανηγυρισμούς τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η ένταξη μας δεν θα λύσει τα μεγάλα προβλήματα της κοινωνίας μας και της οικονομίας μας. Απλώς θα μας δώσει περισσότερες ευκαιρίες και δυνατότητες για να τα επιλύσουμε.

Η δραχμή τελειώνει τη... ζωή της νικηφόρα! Δεν θα αποτελεί πια εθνικό σύμβολο, δεν θα ενδιαφέρονται γι' αυτήν οι οικονομικοί αναλυτές, ο απλός, κοινός άνθρωπος. Δεν θα είναι η διέξοδος με τις υποτιμήσεις της για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Από το 2002, θα μας απασχολούν οι διακυμάνσεις του ευρώ σε σχέση με το δολάριο και και το γιεν. Και η ανταγωνιστικότητα θα βασίζεται στα ουσιώδη που θα συνθέτουν την οικονομία μας στην μεταONE εποχή. Η δραχμή μας θα μπει στα Μουσεία. Νόμισμα συλλεκτικό, θέμα για τους ιστορικούς που θα πραγματεύονται μια εποχή που τερματίζεται οριστικά σε λίγους μήνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία

- Βεργόπουλος Κώστας, "Ποιος φοβάται την Ευρώπη", εκδ. ΛΙΒΑΝΗ.
- Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, "Το ευρώ και εμείς", εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ.
- Σταμπόγλης Διονύσιος, "ΕΥΡΩ το νέο νόμισμα", εκδ. ΛΙΒΑΝΗ.

Περιοδικά - Εφημερίδες

- "Το ευρώ, η νέα πραγματικότητα", ειδική έκδοση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.
- INTERNET
- Ευρωνέα, τεύχη Μαρτίου – Σεπτεμβρίου 2001, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
- ΤΑ ΝΕΑ (εφημερίδα)